

bokselskap.no 2012

Alexander L. Kielland: *Nye Noveller* (1880).

Teksten følger 1. utg. fra 1880 og er basert på ocr-lest og skannet fil mottatt fra Nasjonalbiblioteket/Bokhylla.no.

Teksten er lastet ned fra bokselskap.no

Alexander L. Kielland

Nye Noveller

1880

□

[Torvmyr](#)

[Siesta](#)

[En Skipperhistorie](#)

[Folkefest](#)

[En Abekat](#)

[En god Samvittighed](#)

[Præstegaarden](#)

Torvmyr.

Høit over Lyngsletterne fløi en gammel fornuftig Ravn.

Den skulde mange Mile vestover, helt ud til Havkanten, forat grave op et Svineøre, som den havde gjemt i den gode Tid. Nu var det sent paa Høsten og knapt for Føden.

Naar der kommer en Ravn – siger Fader Brehm – behøver man bare at se sig om, forat opdage den anden.

Men man kunde længe nok se sig om, der den kom flyvende, den gamle, fornuftige Ravn; den var og blev alene. Og uden at bekymre sig om noget, gled

den paa de stærke, kulsorte Vinger gennem den tykke Regnluft, styrende bent vest uden at give en Lyd fra sig.

Men som den fløi jævnt og betænksomt, fulgte de skarpe Øine Landskabet nedenunder, og den gamle Fugl ærgrede sig.

Aar efter Aar blev de grønne og gule Smaalapper dernede flere og større; Stykke for Stykke skar de ud af Lyngmarken, Smaahuse med røde Tagsten fulgte med, lave Skorstenspiber med kvalm Torvrøg – Menneskeværk og Mennesker overalt.

Den kunde mindes fra sin Ungdom – det kunde nu være nogle Vintre siden –, da var her netop Plads for en dygtig Ravn med Familie: lange, endeløse Lyngvidder, Hareunger og Smaafugl i massevis, Edderfugle i Stranden med store, deilige Æg, og saa meget af alslags Delikatesser som man kunde ønske sig.

Nu var her Hus ved Hus, gule Agerflekke og grønne Sletter og saa knapt for Føden, at en gammel, hæderlig Ravn maatte flyve milevis for et lumpent Svineøre.

De Mennesker! – de Mennesker! – den gamle Fugl kjendte dem.

Den var voxet op blandt Mennesker og det endogsaa blandt nogle af de fineste af dem. Paa den store Gaard tæt ved Byen havde den levet sin Barndom og sin Ungdom.

Men hvergang den nu passerede over Gaarden, løftede den sig høit op, for ikke at blive gjenkjendt. Thi naar den saa en Dameskikkelse nede i Haven, troede den, at det var den unge Frøken med Pudder og Haarsløife, og saa var det i Virkeligheden hendes Datter med snehvide Krøller og Enkekappe.

Om den havde havt det godt hos de fine Mennesker? – aa – som man tager det. Mad i Overflod og meget at lære; men det var dog Fangenskab; de første Aar med den venstre Vinge klippet og senere paa «parole d'honneur» – som den gamle Herre pleiede at sige.

Det var dette Æresord, den havde brudt, og det hændte en Vaar – der fløi en ung, skinnende sort Hunraven henover Haven.

Nogen Tid efter – det kunde vel være nogle Vintre senere – kom den tilbage til Gaarden. Men nogle fremmede Gutter kastede Sten efter den; den gamle Herre og den unge Frøken vare ikke hjemme.

De ere vel i Byen – tænkte Ravnens og kom igjen nogen Tid efter. Men akkurat

samme Modtagelse fik den.

Da blev den gamle, hæderlige Fugl – thi imidlertid var den bleven gammel – fornærmet, og nu fløi den høit over Huset. Den vilde ikke have mere med Menneskene at skaffe, og den gamle Herre og den unge Frøken kunde længe nok stirre efter den, – og det gjorde de, det var den overbevist om.

Og alt, hvad den havde lært, glemte den; baade de vanskelige franske Ord, som den lærte inde i Stuen af Frøknen, og de ulige lettere Kraftudtryk, den paa egen Haand tilegnede sig ude i Drengestuen.

Kun to Menneskelyd blev hængende i dens Hukommelse som Yderpunkterne af dens svundne Lærdom. Naar den var i rigtig godt Humør, hændte det, at den sagde: «Bonjour – madame!» men naar den var sint, skreg den: «Fanden gale mig!»

Gjennem den tætte Regnluft gled den hurtig og sikkert; den skimtede allerede den hvide Krans af Brændingerne langs Kysten. Da blev den opmærksom paa en stor, sort Flade, som bredte sig nedenunder. Det var en Torvmyr.

Gaardene laa i en Ring omkring paa Høiderne; men paa den lave Slette – den var vist over en Mil lang – fandtes intet Menneskespor; bare et Par Torvstakker i Kanten, sorte Tuer og blinkende Vandpytter indimellem.

«Bonjour madame!» raabte den gamle Ravn og begyndte at kredse i store Ringe over Myren. Der saa saa hyggeligt ud, at den langsomt og forsigtigt dalede ned og satte sig paa en Trærod midt ude i Myren.

Her var omtrent som i gamle Dage – øde og stille. Hist og her, hvor Bunden var tørrere, groede der lidt kort Lyng og enkelte Sivdotter. Myrfiblerne vare afblomstrede; men paa de stive Straa hang endnu en og anden Dusk – sort og sammenkladdet af Høstregnet; ellers var det fin, mørk, smuldret Jord – vaad og fuld af Vandpytter; – graa, forvredne Trærødder stak frem, flettede ind i hinanden som et knudret Net.

Den gamle Ravn forstod godt, hvad den saa. Her havde voxet Trær engang, endogsaa før dens egen Tid.

Skoven var borte, Grenene, Løvet – alt var væk; bare Rødderne igjen, indfiltrede i hinanden dybt ned i den bløde Masse af sorte Trevler og Vand.

Men længer kunde Forandringen heller ikke komme; saaledes fik det forblive,

og dette fik da Menneskene ialfald lade ligge som det laa.

Den gamle Fugl rettede sig op. Gaardene laa saa langt borte, her var saa hjemligt sikkert midt ude i den bundløse Myr. Noget af det Gamle fik dog være i Fred; den glattede de skinnende, sorte Fjær og sagde flere Gange: «bonjour madame!» –

Men ned fra den nærmeste Gaard kom et Par Mand med Hest og Kjærre; to Smaagutter løb bagefter. De kjørte en kroget Vei mellem Tuerne, men lige ud over Myren.

De stanser snart – tænkte Ravnen.

Men de kom altid nærmere; den gamle Fugl vendte uroligt Hovedet; det var forunderligt, hvor langt de vovede sig ud.

Endelig stansede de, og Mændene tog fat med Spader og Øxer. Ravnen kunde se, at de kavede med en svær Trærod, som de vilde have løs.

Det blir de snart trætte af – tænkte Ravnen.

Men de blev ikke trætte; de huggede med Øxerne – det var de skarpeste, Ravnen havde seet – grov og sled, og tilslut fik de virkelig væltet den svære Stamme om paa Siden, saaat hele det stærke Rodnet stod bent op i Luften.

Smaagutterne vare kjede af at grave Kanaler mellem Vandpytterne. «Se den store Kraagen derborte» – sagde den ene.

De forsynede sig med Sten i begge Hænder og lurede sig frem bag Tuerne.

Ravnen saa dem godt. Men den havde seet det, som værre var.

Heller ikke herude i Myren var der længer Fred for det Gamle. Nu havde den seet, at selv de graa Trærødder, som vare ældre end den ældste Ravn, og som vare saa fast indflettede i den dybe, bundløse Myr, – at selv de maatte give tabt for de skarpe Øxer.

Og da Gutterne netop var saa nær, at de skulde til at kaste, løftede den de tunge Vinger og fløi op.

Men som den steg i Luften og saa ned paa de travle Mænd og de dumme Gutter, som stod og gabte efter den med en Sten i hver Haand, saa røg Sinnet paa den gamle Hædersfugl.

Den skjød ned som en Ørn paa Gutterne, og mens dens store Vinger daskede dem om Ørene, skreg den med frygtelig Stemme: «Fanden gale mig!»

Gutterne sat i et Skrig og kastede sig ned. Da de en Stund efter vaagede sig til at se op, var der igjen stille og øde; – langt borte fløi en ensom sort Fugl vestover.

Men til de blev voxne Folk, – ja lige til sin Dødedag beholdt de den Overbevisning, at den Onde havde aabenbaret sig for dem ude i Svartemyren i Skikkelse af en overhændigt stor, sort Fugl med Ildøine.

– Og saa var det dog bare en gammel Ravn, som fløi vestover, forat grave op et Svineøre, den havde gjemt. –

Siesta.

I en af de elegante Ungkarleleiligheder i Rue Castiglione sad et muntert Selskab ved Desserten.

Signor José Francisco de Silvis var en lavbenet kulsort Portugiser af dem, der pleie at komme fra Brasilien med utrolige Rigdomme, leve et utroligt Liv i Paris og fremfor alt udmærke sig ved de utroligste Bekjendtskaber.

I det lille Selskab var der neppe nogen, som kjendte sin Sidemand undtagen de, som vare komne parvis. Og Værten selv kjendte de fra et Bal, fra et table d'hote eller fra Gaden.

Signor de Silvis lo og talte høit, hvor han kom frem – som rige Fremmede pleie; og da han ikke kunde naa op til Jockeyklubbens Niveau, samlede han, hvad han fandt: spurgte strax efter Adressen og sendte Dagen efter en Invitation til en liden Diner.

Han talte alle Sprog – ligetil Tysk; og man kunde se paa ham, at han ikke var lidet stolt, naar han raabte over Bordet: «Mein lieber Hr. Doctor! – wie geht's Ihnen?»

Der var virkelig en rigtig tysk Doctor mellem dem – overgroet med lyserødt Skjæg, og med dette Smil fra Sedan, som følger Germanerne i Paris.

Samtalens Temperatur steg ved Champagnen; flydende Fransk og radbrækket Fransk blandede sig med Spansk og Portugisisk; Damerne laa baglængs i Stolene og lo; man kjendte allerede hinanden godt nok til ikke at genere sig; Spøg og Vittigheder for over Bordet og fra Mund til Mund; alene «der liebe Doctor» disputerede alvorligt med sin Sidemand – en fransk Journalist med rødt Baand i Knaphullet.

Og saa var der en til, som ikke reves med i Lystigheden. Han sad paa høire Side af Mademoiselle Adéle, – tilvenstre havde hun sin nye Elsker – den tykke Anatole, som havde forspist sig paa Trøfler.

Under Maaltidet havde Mademoiselle Adéle ved mange uskyldige Smaakunster prøvet at faa Liv i sin Sidemand tilhøre. Men han forblev stille, svarede forbindtligt, men kort og halvsagte.

Først troede hun, det var en Polak – af de allerkjedsommeligste, der gaa omkring og spille Fredløse. Men hun mærkede snart, at hun tog feil; og det ærgrede Mademoiselle Adéle.

Thi det var en af hendes mange Specialiteter strax at kunne sortere alle de Udlændinger, mellem hvilke hun færdedes, og hun pleiede at forsikre, at hun kunde gjette en Mands Nationalitet, naar hun havde talt ti Ord med ham.

Men denne ordknappe Fremmede voldte hende meget Hovedbrud. Havde han bare været blond, vilde hun strax have gjort ham til Englænder; thi saaledes talte han. Men nu havde han sort Haar, tætte, sorte Moustacher og en fin liden Figur. Fingrene vare paafaldende lange, og han havde et eiendommeligt Lag til at pille ved Brødet og lege med Dessertgaffelen.

«Han er Musiker» – hviskede Mademoiselle Adéle til sin tykke Ven.

«Ah!» – svarede Monsieur Anatole, – «jeg er bange, jeg spiste formange Trøfler.»

Mademoiselle Adéle hviskede ham et godt Raad i Øret, hvorover han lo og saa meget forelsket ud.

Imidlertid kunde hun ikke give slip paa den interessante Fremmede. Efterat hun havde lokket ham til at drikke flere Glas Champagne, blev han livligere og talte mere.

«Ah!» – raabte hun pludseligt, «jeg hører det paa Sproget: De er alligevel Englænder!»

Den Fremmede blev rød i hele Ansigtet og svarede hurtigt: «Nei – Madame!»

Mademoiselle Adéle lo: «Omforladelse! jeg ved, Amerikanerne blive vrede, naar man tager dem for Engelskmænd.»

«Jeg er hellerikke Amerikaner» – svarede den Fremmede.

Dette var formeget for Mademoiselle Adéle; hun bøiede sig over sin Assiette

og saa muggen ud. Thi hun mærkede, at Mademoiselle Louison ligeoverfor gottede sig over hendes Nederlag.

Den fremmede Herre forstod det og tilføiede halvhøit: «Jeg er Irlænder – Madame.»

«Ah!» – sagde Mademoiselle Adéle med et taknemligt Smil; thi hun var let at forsone.

«Anatole! – Irlænder – hvad er det?» – hviskede hun.

«Det er de Fattige i England,» hviskede han tilbage.

«Saa! – hm!» – Mademoiselle Adéle trak Øienbrynene iveiret og kastede et sky Blik paa sin Sidemand tilhøre; han havde med en Gang tabt meget i hendes Interesse.

De Silvis Dinéer vare udmærkede. Man havde siddet længe tilbords, og naar Monsieur Anatole tænkte paa Østerserne, hvormed man var begyndt, forekom de ham som en skjøn Drøm. Derimod havde han en stadig Anmindelse om Trøflerne.

Den egentlige Spisning var forbi; en Haand rakte ud efter et Glas, pillede mellem Frugterne eller de smaa Kager.

Den følsomme, blonde Mademoiselle Louison faldt i Betragtninger over en Drue, som hun lod plumpe ned i Champagneglasset. Bitte smaa blanke Luftblærer satte sig fast rundt omkring paa Skallet, og da den var helt bedækket af de skinnende hvide Perler, løftede de den tunge Drue op gennem Vinen mod Overfladen.

«Se» – sagde Mademoiselle Louison og vendte de store svømmende Øine mod Journalisten, «se, hvorledes hvide Engle bære en Synder mod Himlen!»

«Ah! – charmant – Mademoiselle! hvilken sublim Tanke!» – raabte Journalisten henrykt.

Mademoiselle Louisons sublime Tanke gik rundt Bordet og gjorde megen Lykke. Alene den letsindige Adéle hviskede til sin tykke Elsker: «Der skulde vist en god Slump Engle til at bære dig – Anatole!»

Journalisten greb imidlertid Øieblikket og vidste at fængsle den almindelige Opmærksomhed. Glad var han ogsaa ved at slippe ud af en møisommelig politisk Disput med Tyskeren; og da han havde rødt Baand og den overlegne Avistone,

hørte alle paa ham.

Han udviklede, hvorledes Smaakræfterne, naar de forenes, kunne løfte store Byrder; og derfra kom han ind paa Dagens Tema: Pressens storartede Indsamlinger for de Vandlidte i Spanien og for de Fattige i Paris.

Her havde han meget at fortælle, og hvert Øieblik sagde han «vi» om Pressen, idet han talte sig ganske varm om «disse Millioner, vi – med saa store Opofrelser – tilveiebragte.»

Men ogsaa de andre havde hver sit at berette. Utallige smaa ædle Træk kom frem fra disse Dage fulde af Fornøielse, der smagte af Opofrelse.

Mademoiselle Louison's bedste Veninde – en ubetydelig Dame, der sad nederst ved Bordet, fortalte tiltrods for Louison's Protest, hvorledes denne havde taget tre fattige Sypiger op til sig – i hendes egen Leilighed, og ladet dem sy hele Natten før Festen i Hippodromen. Hun havde givet de stakkels Piger baade Kaffe og Mad – foruden Betalingen.

Mademoiselle Louison blev med en Gang en vigtig Person ved Bordet, og Journalisten begyndte at vise hende udsøgt Opmærksomhed.

De mange skønne Træk af Godgjørenhed og Louison's svømmende Øine satte det hele Selskab i en stille tilfreds, menneskevenlig Stemning, der passede til Trætheden ovenpaa det anstrængende Maaltid.

Og dette Velvære steg endnu nogle Grader, da man var kommen tilro i de bløde Stole inde i den kølige Salon.

Der var ikke andet Lys end Ilden i Kaminen.

Det røde Skjær gik over det engelske Gulvteppe opad Guldlisterne i Tapetet, skinnede paa en forgyldt Maleriramme, paa Pianoet, som stod ligefor, hist og her paa et Ansigt længer inde i Mørket. Ellers saaes ikke andet end de røde Punkter af Cigarer og Cigaretter.

Samtalen dovnede af; – en Hvisken hist og her, – Lyden af en Kaffekop, som sattes bort, – enhver syntes oplagt til uforstyrret at nyde Fordøielsens stille Glæde og sin menneskevenlige Stemning. Selv Monsieur Anatole glemte sine Trøfler, idet han strakte sig i den lave Stol tæt ved Sofaen, hvor Mademoiselle Adéle havde taget Plads.

«Er her ikke nogen, som vil gjøre lidt Musik?» – spurgte Signor de Silvis fra sin Stol, «De pleier altid at være saa snil – Mademoiselle Adéle.» –

«Aa – nei – nei!» raabte Mademoiselle, «jeg er altfor mæt!» – og hun lagde sig tilbage i Sofaen, vippede Benene op og foldede sine Hænder over sin lille runde Silkemave.

Men den Fremmede – Irlænderen – reiste sig fra sin Krog og gik henimod Instrumentet.

«Ah – De vil spille for os! Tusind Tak – Monsieur – hm!» – Signor de Silvis havde glemmt Navnet – noget, som ofte hændte ham med hans Gjæster.

«Ser du! – han er Musiker!» sagde Made moiselle Adéle til sin Ven. Anatole gryntede beundrende.

Det var forresten noget, alle fik Indtrykket af bare ved den Maade, hvorpaa han satte sig og uden nogen Forberedelse slog nogle Akkorder hist og her – ligesom for at vække Instrumentet.

Derpaa begyndte han at spille – legende, let, frivolt – som Situationen var til.

Dagens Melodier hvirvlede ind mellem Valsestumper og Visestumper; – alle de Ubetydeligheder, Paris nynner i otte Dage, blandede han sammen i et aandrigt flydende Foredrag.

Damerne raabte af Beundring, sang et Par Takter med og trippede med Fødderne. Hele Selskabet fulgte med spændt Interesse; han havde truffet Stemningen og faaet dem alle med fra Begyndelsen. Kun «der liebe Doctor» hørte til med Sedansmilet; det var altfor lette Sager for ham.

Men snart kom der ogsaa noget for Tyskeren; han nikkede af og til med etslags Anerkjendelse.

En Stump Chopin dukkede op og lagde sig vidunderligt ind i Stemningen – den pikante Vellugt, som fyldte Luften, – de lette Damer, – disse Mennesker, saa aabne og ubekymrede, alle fremmede for hinanden, – skjulte i den elegante halvmørke Salon, hver følgende sine hemmeligste Tanker, baarne af den hemmelighedsfulde, halvklare Musik, medens Skjæret fra Ilden steg og faldt, og lod alt, hvad der var gyldent, glimte frem gennem Mørket.

Og der kom bestandigt mere for Doctoren. Fra Tid til anden vendte han sig mod de Silvis og signaliserede, naar der forekom «Anklänge» af «unser Schumann», «unser «Beethoven» eller vel endog af «unser famoser Richard».

Imidlertid spillede den Fremmede videre – jævnt og uden Anstrængelse, let

bøiet tilvenstre, forat faa Kraft i Bassen. Det lød, somom han havde tyve Fingre – alle af Staal; de myldrende Toner forstod han at samle, saaat Instrumentet fik en mægtig, enkelt Klang. Uden nogen Stands, uden at markere Overgangene holdt han ved bestandigt nye Overraskelser, Hentydninger og geniale Kombinationer Interessen fast, saaat selv den mindst musikalske maatte følge i Spænding.

Men umærkeligt skiftede Musiken Farve. Kunstneren spillede sig bestandigt nedover Instrumentet – bøiede sig mere mod venstre, og der blev en underlig Uro i Bassen. Gjendøberne fra Profeten kom med tunge Trin; en Rytter fra «damnation de Faust» kom farende dybt nedenfra i det fortvivlede, hinkende Helvedesgalop.

Det rumlede stærkere og stærkere nede i Dybet, og Monsieur Anatole begyndte atter at kjende Trøflerne. Mademoiselle Adèle reiste sig halvt op; Musiken lod hende ikke ligge i Fred.

Hist og her skinnede Ilden paa et Par sorte Øine, der stirrede paa Kunstneren. Han havde lokket dem med sig, nu kunde de ikke slippe; bestandigt nedover førte han dem – nedover, hvor der mumledes dæmpet og dumpt som af Trudsler og Klager.

«Er fuhr't 'ne famose linke Hand» – sagde Doctoren.

Men de Silvis hørte ikke paa ham; han sad som de andre i aandeløs Spænding.

En dunkel, beklemmende Rædsel gik fra Musiken og lagde sig over dem alle. Kunstneren syntes med den venstre Haand at knytte en Knude, som aldrig vilde løses, medens den høire kastede lette Løb som Flammer op og ned i Discanten. Det lød, somom der forberedtes noget uhyggeligt nede i Kjælderen, medens de ovenpaa brændte Bruleau og holdt sig lystige.

Der hørtes et Suk, et halvt Skrig fra en af Damerne, som følte sig ilde; men ingen ændsede det. Kunstneren var nu kommen helt ned i Bassen, hvor han arbeidede med begge Hænder, og de utrættelige Fingre hvirvlede Tonerne sammen, saa det kriblede koldt nedover Ryggen paa dem alle.

Men i den truende, knurrende Lyd dybt dernede begyndte der at komme en Bevægelse opad. Tonerne løb i hinanden, over – forbi hinanden – opover, bestandigt opover uden at komme nogen Vei. Der blev en vild Kamp, forat komme op; det myldrede som af smaa, sorte Skikkelser, der rev og sled; – en

rasende Iver, – en feberagtig Hast, – klavrende, gribende fat med Hænder og Tænder, – sparkende hinanden, – bandende, – Skrig, Bønner, – og altimens gled hans Hænder opover saa langsomt, saa pinligt langsomt.

«Anatole!» hviskede Mademoiselle Adéle ligbleg, «han spiller Fattigdommen!»

«Aa – mine Trøfler!» – jamrede Anatole og holdt sig paa Maven.

Med et blev der lyst i Salonen. To Tjenere med Lamper og Kandelabere dukkede frem i Portieren; og idetsamme sluttede den fremmede Kunstner, idet han med al sin Magt huggede Staalfingerne i en Dissonans – saa umulig, saa oprørende, at hele Selskabet for op. «Ud med Lamperne!» raabte de Silvis. «Nei, nei!» – skreg Mademoiselle Adéle, «kom med Lys, jeg tør ikke være i Mørke; – hu! det skrækkelige Menneske!»

Hvem var det? – ja – hvem var det? – uvilkaarligt stimlede de sammen om Værten, og ingen lagde Mærke til, at den Fremmede smuttede ud bag Tjenerne.

De Silvis prøvede at le: «Jeg mener, det var Fanden selv. Kom lad os gaa i Operaen!»

«I Operaen! – ikke for nogen Pris,» raabte Louison, «jeg vil ikke høre Musik paa fjorten Dage, og saa Myldret i Operatrappen!»

«Aa – mine Trøfler!» klagede Anatole.

Selskabet brød op. De havde alle med en Gang faaet Fornemmelsen af, at de vare fremmede paa et fremmed Sted, og hver fik Lyst til at liste sig hjem til sig selv.

Da Journalisten førte Mademoiselle Louison til Vognen, sagde han: «Ja se det er Følgen af at lade sig overtale til at komme hos disse Halvilde; man er aldrig sikker paa det Selskab, man træffer.»

«Ak nei! – han forspildte mig ganske min deilige Stemning» – sagde Louison vemodigt og vendte de svømmende Øine mod ham; –

«vil De følge mig til la Trinité? jeg ved, der læses en stille Messe Klokken tolv.»

Journalisten bukkede og steg ind med hende.

Men da Mademoiselle Adéle og Monsieur Anatole kørte forbi det engelske Apothek i Rue de la paix, stansede han Kusken og sagde bønligt til hende: «Jeg

tror, jeg maa stige af og faa mig noget for mine Trøfler. Du tager mig det ikke ilde op? – den Musik – ser du.» –

«Gener dig ikke – min Ven! oprigtigt talt: jeg tror ikke, vi er synderligt oplagt nogen af os iaften. Godnat – altsaa til imorgen!»

Hun lænede sig tilbage i Vognen – lettet ved at være alene; og den letsindige Skabning græd som hun var pisket, mens hun kørte hjemover.

Anatole var vistnok bekymret for Trøflerne; men han syntes dog, han kom sig, da Vognen rullede bort.

Siden de gjorde hinandens Bekjendtskab, havde de ikke været saa tilfredse med hinanden som i dette Øieblik, da de skiltes.

– Den, som havde klaret sig bedst, var «der liebe Doctor»; thi han var som Tysker hærdet i Musik.

Alligevel besluttede han at foretage en Fodtur til Brasserie Müller i Rue Richelieu, forat faa sig en ordentlig tysk Seidel Øl og kanske lidt Skinke ovenpaa alt dette. –

En Skipperhistorie.

Der laa engang i en Udhavn en hel Del Fartøier. De havde ligget der meget længe – ikke just for Storm, men snarere for Dødveir; tilsidst havde de ligget der saalænge, at de ikke mere ændsede Veiret.

Alle Kapteinerne vare efterhaanden blevne gode Venner; de reiste i Besøg fra Skib til Skib og kaldte hverandre «Fætter».

De havde ingen Hast med at komme afsted. Af og til kunde det hænde, at en ungdommelig Styrmand lod falde et Ord om den gode Vind og det rolige Hav. Men sligt blev ikke taalt; det maa gaa ordentligt til paa et Skib. Derfor blev de, som ikke kunde holde Mund, satte iland.

Saaledes kunde det dog ikke blive gaaende til evig Tid. Menneskene ere ikke saa gode som de burde være, og det er ikke alle, som trives under Ro og Orden.

Folkene begyndte omsider at mukke saa smaat: de var kjede af at male og pudse Kahytterne og af at ro Kapteinerne til og fra Toddy gilder. Det rygtedes, at enkelte Skibe beredte sig til Afseiling. Paa nogle sattes Seilene til et for et i al Stilhed, Ankerne lettedes uden Sang, og Skibet gled roligt ud af Havnen; andre

gik Seil, mens Skipperen sov. Slagsmaal og Mytteri hørte man ogsaa om; men saa kom der Hjælp fra Nabokapteinene, saa blev der straffet og landsat, og alle Fortøininger blev efterseede og forstærkede.

Ikkedestomindre forlod tilslut alle Skibene – paa et nær – Havnen. De seilede ikke alle med lige Lykke, et og andet kom endog ind igjen for en Tid med Skade. Andre hørte man lidet om. Paa et Skib – sa' man, var Kapteinen kastet overbord af Mandskabet; et andet seilede med halve Besætningen i Lænker – Ingen vidste hvorhen. Men saa var de dog alle paa Farten, strævende hver paa sin Vis snart i Storm, snart i Stille mod sit Maal.

Kun et Skib blev – som sagt – liggende i Udhavnen; og det laa baade sikkert og godt: to Ankere i Bunden og tre svære Trosser i Land.

Det var en underlig, liden Kasse. Skroget var gammelt; men det var nylig bleven repareret, og saa havde man givet det en svirsk, liden, moderne Gallion, som stak underligt af mod de flade Sider og den tunge Agterende. Riggen – kunde man se – havde oprindeligt tilhørt et større Fartøi, men var i al Hast bleven afpasset efter det mindre Skrog, og dette forøgede end mere det uforholdsmæssige i hele Briggens Udseende. Saa var det malet med store Kanonporter som en «man of war», og førte altid Nummerflag paa Stortoppen.

Skipperen var en ualmindelig Mand.

Han havde selv malet det Skilderi af Briggen, som hang i Kahytten, og saa kunde han synges – baade Salmer og andre Viser. Ja, der var dem, som paastod, at han lagede Viser selv. Men det var nok helst Løgn. Og Løgn var det vist ogsaa, hvad man hviskede i Ruffet, at Skipperen ikke var ganske sjøstærk.

Sligt noget fortæller altid Jungmanden til Kahytsgutten, forat gjøre sig Kar. Og desuden var der en Styrmand paa Briggen, som vel kunde klare Pynterne alene, om det kneb. Han havde faret som Styrmand i mange Herrens Aar, alt fra Skipperens salig Fars Tid. Han var ligesom groet fast til Rorpinden, og mange kunde næsten ikke tænke sig den gamle Brig med en ny Styrmand.

Han havde vistnok aldrig faret paa fjerne Farvande. Men da hans «trade» bestandigt havde været den samme, og da han altid havde været i Følge med flere, havde Briggen seilet noksaa heldigt – uden synderligt Havari og uden synderlig Fortjeneste.

Derfor var baade han og Skipperen komne til den Overbevisning, at Ingen

kunde fare bedre end de, og derfor brød de sig ikke stort om, hvad de andre gjorde; de saa op i Luften og rystede paa Hovedet.

Mandskabet havde det godt; thi det var ikke bedre vant. De Fleste kunde ikke begribe, hvorfor Folkene paa de andre Skibe havde saa travelt med at komme afsted: Maaneden «dreiede» jo, enten man laa i Udhavn eller man seilede, og saa var det dog bedre at slippe Arbeidet. Saalænge ikke Skipperen drev paa Afseiling, kunde altid Mandskabet holde sig iro; for han maatte jo have den største Interesse af at komme afsted. Og desuden – de vidste jo alle, hvad for en Kar Styrmanden var; og laa en saa dygtig og prøvet Mand stille, kunde man være ganske overbevist om, at han havde sine gode og vægtige Grunde.

Men et lidet Parti inden Mandskabet – nogle ganske ungdommelige Personer – mente, at det var Skam saaledes at lade sig seile agterud af Alverden. De havde vel ingen synderlig Fordel at vente af Reisen; men tilslut blev dog Uvirksomheden dem saa utaalelig, at de fattede den eventyrlige Beslutning, at sende Jungmanden agterud og bede Kapteinen fastsætte en Dag til Afseiling.

De fornuftige blandt Mandskabet korsede sig og bad Jungmanden saa pent om at holde sig i Skindet.

Men denne var en fremfusende Grønskolling, som havde faret i fremmed Tjeneste og derfor indbildte sig at være en Allerhelvedeskarl. Han gik lige agterud og ned i Kahytten. Der sad Skipper og Styrmand ved sin Whisky og spillede Femkort.

«Vi vilde spørge, om ikke Skipperen vilde gaa Seil næste Uge, for nu er vi alle saa kjed af at ligge her» – sa' Jungmanden; han saa Skipperen lige i Øinene uden at blinke.

Denne blev først lyseblaa, derpaa dyb-violet – som rimeligt kunde være. Men han tog sig i det, og saa sagde han, hvad han altid pleiede at sige ved enhver Leilighed: «Hvad mener du? – Styrmand!»

«Hmm –!» svarede Styrmanden langsomt.

Mere pleiede han aldrig at svare, naar han blev spurgt; for han ligte ikke at svare strax. Men naar han fik tale ganske alene – uden at nogen afbrød ham, da kunde han komme med de længste Sætninger og de allervanskeligste Ord. Og da var Skipperen især stolt af ham.

Saa kort som Styrmandens Svar end kunde synes, forstod Skipperen dog

strax Meningen. Han vendte sig mod Jungmanden – alvorligt, men pynteligt; thi han var en saare folkelig Mand:

«Din forbandede Grønskolling! – tror du ikke, jeg forstaar de Ting bedre end du? – jeg som ikke har tænkt paa andet end være Skipper fra jeg var en Næve stor! Men jeg ved nok, hvad du og dine Lige tænker paa. I bryr Jer Fanden om hele Skuden, og kunde I bare faa Magten fra os Gamle, saa seilede I paa den første den bedste Holme, for at faa plyndre Whiskyen. Men det bliver der nu ikke noget af – Hvalpen min! – og her blir vi liggende, saalænge jeg vil.»

Da denne Besked naaede Folkelugaren, vakte den stor Uvilje blandt de unge og umodne – det var jo venteligt. Men endogsaa Skipperens Venner og Beundrere rystede paa Hovedet og mente, at dette var et stygt Svar: det var jo bare et Spørgsmaal, og man kan jo ikke forspørge sig.

Der udbredte sig nu en øgende Misstemning, hvilket var noget uhørt mellem disse fredsommelige Mennesker. Endogsaa Skipperen, der ellers ikke var snar til at forstaa eller mærke noget somhelst, syntes, han saa saamange tvære Ansigter; og han var ikke længer saa fornøiet med Besætningens Holdning, naar han traadte ud paa Dækket med sit venlige: Godmorgen – Slyngler!

Men Styrmanden havde længe lugtet Lunten; for han havde en fin Næse og lange Øren. Derfor mærkede man et Par Aftener efter Jungmandens uheldige Visit, at noget overordentligt var igjære agterud.

Kahytsgutten maatte gjøre tre Vendinger med Toddykjedlen; og den Beretning, han af gav i Ruffet efter sin sidste Tur var isandhed foruroligende.

Styrmanden lod til at have talt uophørligt i to Timer; foran sig paa Bordet havde de: Barometer, Chronometer, Compas, Sextant, Journalen og det halve Skibsbibliothek. Dette bestod af Kingos Salmebog og en gammel hollandsk «Kaart-Boikje»; for Skipperen kunde ligesaalidt med de nye Salmer som Styrmanden med de nye Kaarter.

Skipperen sad nu og stak i Kaartet med en stor Passer, medens Styrmanden talte med alle sine længste og allervanskeligste Ord.

Især var der et Ord, som ofte kom igjen, og det lærte Gutten sig udenad; og saa sa' han det omigjen og omigjen for sig selv, mens han gik opad Kahytstrappen, henover Dækket, lige til Ruffet, og med det samme han fik Døren op, raabte han: «Initiativ – var det! – pas paa det Ord – Gutter! skriv det op –

Initiativ!»

In-i-ti-a-tiv – blev med megen Møie stavet og skrevet med Kridt paa Bordet. Og under Guttens lange Beretning sad alle disse Mennesker og stirrede med Ængstelse og spændt Forventning paa dette lange, mystiske Ord.

«Og saa» – sluttede endelig Kahytsgutten, – «saa sa'Styrmanden: Men vi ville selv gribe – det som staar paa Bordet» –

«Initiativ!» raabte alle Munde.

«Javel! – saa var det! – og hvergang han sa det, saa slog de begge i Bordet og saa paa mig somom de vilde æde mig. Derfor tror nu jeg, at det er et nyt Slags Revolver, de ville gribe til.»

Men det troede Ingen af de andre, saa slemt var det vel ikke. Men noget forestod, det var klart. Og Frivagten gik tilkøis med tunge Anelser, og Hundevagten – thi der blev holdt ordentlig Vagt – fik ikke Blund paa Øinene den Nat.

Klokken syv næste Morgen var baade Skipper og Styrmand paa Dæk. Saa tidligt paa Dagen kunde ingen Mand mindes at have seet dem.

Men der blev ikke Tid til at falde i Forbauselse. Thi nu fulgte Slag i Slag Ordre til Afseiling: Hiv op Ankerne; to Mand iland og kast los Trosserne!

Der blev Glæde og Travlhed blandt Mandskabet, og saa fort gik det, at Briggen i mindre end en Time var under Seil.

Skipperen saa paa Styrmanden; de rystede hver paa sit Hoved: «Dette Fandens Hastværk!»

Efter et Par smaa Slag i den rummelige Havn klarede hun Odden og stak ud i rum Sø.

Der blæste en frisk Bris, og lidt Sjøgang var der.

Styrmanden stod med en uhyre Skraa i Munden overskrævs over Rorpinden; thi saadant Fandens Kram som et Rat skulde aldrig komme ombord, saalænge han havde noget at sige.

Skipperen stod i Kahytstrappen med Hovedet opfor Kappen. Han var lidt grønagtig, og saa løb han ofte ned i Kahytten. Den gamle Baadsmand troede, han saa i Kaartet; Jungmanden mente, han drak Whisky; men Kahytsgutten bandte paa, at han brækkede sig.

Mandskabet var i ypperligt Humør: det var saadan en Forfriskelse at kjende Søluften, at føle Skibet bevæge sig under Benene. Ja selv den gamle Brig syntes at være i Humør; hun lod sig duve saa dybt ned mellem Sjøerne som hun kunde og gjorde meget mere Skum end nødvendigt var.

De Unge holdt Udkig efter store Sjøer. «Der kommer en Basse!» raabte de, «bare han nu træffer godt» –, og det gjorde han.

Det var en ordentlig Sjø, større end de andre. Den nærmede sig bedageligt, lagde sig ned og tog Sigte; reiste sig saa pludseligt op – og dermed gav den Briggen, der var pluskjævet som en Basunengel, en vældig Klask paa det Bagbords Kind, saaat det dirrede i hele Karetten. Og høit over Rækken og langt indover Dækket sprøitede det friske salte Skum; det var netop saavidt, at Kapteinen fik bjerge Hovedet nedfor Kappen.

Ah – hvor det friskede; det livede op i Gamle og Unge, de havde ikke smagt friskt Sjøvand paa lang Tid – og med en Mund brød det hele Mandskab ud i et lystigt Hurra!

Men idetsamme lød Styrmandens Tordenrøst: «Hart i Læ!» – Briggen løb op i Vinden, Seilene slog saa det skalv i Riggen, og nu fulgte Slag i Slag, men endnu hurtigere end før Ordre til Ankring: «Lad falde Bagbords Anker! – lad gaa Styrbords og!»

Plump – der faldt det ene; plump! – der gik det andet. De gamle Kjettinger russede ud, saaat der stod en rød liden Sky af Rust op paa hver Side af Bougsprydet.

Folkene – vante til Lydighed – arbeidede hurtigt uden at tænke; og snart laa Briggen noksaa roligt for sine to Ankere.

Men nu – efter endt Arbeide kunde ingen tilbageholde sin Forbauselse over denne pludselige Ankring – midt under Seiladsen, udfor Kysten mellem Holmer og Skjær. Og endnu underligere syntes dem de Befalendes Opførsel. For der stod de nu begge helt forud med Enderne tilveirs, bøiene sig helt ud over Rækken og stirrende paa Bagbords Boug. Nogle havde endog syntes høre Kapteinen raabe: Til Pumperne – Manne! men det blev aldrig opklaret.

«Hvad Fanden mon de bestiller der forud?» – sagde Jungmanden.

«De tror, hun stødte, da vi fik den store Sjøen,» hviskede Kahytsgutten.

«Hold Kjæft – Gut!» sagde Baadsmanden.

Alligevel gik Kahytsguttens Ord fra Mund til Mund, der hørtes et lidet Kluk af Latter hist og her, Ansigterne bleve mer og mer forpinte og Latteren var lige ved at bryde løs. – Da saaes Styrmanden at puffe Skipperen i Siden. «Ja – men saa maa du hviske!» – sagde denne.

Styrmanden nikkede, og saa vendte Skipperen sig mod Mandskabet og talte høitideligt:

«Ja – heldigvis! – denne Gang gik det godt! men nu haaber jeg ogsaa, at enhver af Jer vil have lært, hvor farligt det er at laane Øre til disse umodne Opviglere, der aldrig kunne være i Ro og lade Udviklingen – som Styrmanden siger – gaa sin naturlige Gang. Nu gav jeg efter for Eders Ønsker denne Gang – isandhed! det var ikke, fordi jeg billigede Eders vanvittige Fremfusenhed; men det var, forat overbevise Eder ved – ved Begivenhedernes Logik. Og se – hvorledes gik det? – Vistnok blev vi som ved et Under forskaanede for det værste; men nu ligge vi her, udenfor den trygge Havn, vor gamle Ankerplads, som vi have forladt, forat tumles om paa det Uvisses, det Uprøvedes oprørte Vande. Men – tro mig! herefter skulle I finde baade vor udmærkede Styrmand og Eders Kaptein paa vor Post mod slige umodne Projekter. Og gaar det os galt herefterdags, saa skulle I alle mindes, at det Altsammen er Eders Skyld: Vi toer vore Hænder.»

Derpaa skred han tværsigjennem Mandskabet, som ærbødigt veg tilside; Styrmanden, som troligt havde hvisket, tørrede sine Øine og fulgte. Begge forsvandt de i Kahytten.

Megen Strid var der i Ruffet den Dag; og det blev værre siden.

Det var forbi med Briggens gode Dage. Splid og Misnøie, Mistænksomhed og Paastaaelighed gjorde det trange Folkelugar til et rent Helvede.

Kun Skipper og Styrmand syntes at trives vel under alt dette, og den almindelige Misstemning rørte dem ikke; thi de havde jo ingen Skyld.

Paa Forandring tænkte Ingen. Man havde gjort, hvad man kunde, og Skipperen havde jo ogsaa paa sin Side været føielig.

Nu fik man holde sig i Ro. Briggen laa paa et farligt Sted; men nu fik den ligge – og der ligger den endnu.

Det var ganske tilfældigvis, at Monsieur og Madame Tousseau kom til Saint-Germain-en-Laye i de første Dage af September.

For fire Uger siden havde de holdt Bryllup i Lyon, hvor de hørte hjemme; men hvor de senere havde opholdt sig, var dem saa underligt uklart. Tiden var faret afsted i Hop; et Par Dage var ganske blevet borte for dem, og omvendt huskede de et lidet Havelysthus i Fontainebleau, hvor de havde siddet en Aftenstund, saa tydeligt, somom de havde tilbragt sit halve Liv der.

Paris var det egentlige Maal for deres Bryllupsreise, og der boede de ogsaa i et hyggeligt lidet Hotel garni; men de havde ingen Ro paa sig, varmt var der ogsaa; derfor flakkede de om i de nærmeste Smaabyer, og saaledes kom de ogsaa en Søndag Middag til Saint-Germain.

«Monsieur og Madame kommer formodentlig, for at overvære Festen?» – spurgte den lille trivelige Dame i Hotel Henry Quatre, idet hun fulgte de Fremmede opad Trappen.

Festen? – de vidste slet ikke om nogen anden Fest i Verden end deres egen Bryllupsfest; men det sagde de ikke noget om.

Nu fik de da i en Fart vide, at de havde været saa heldige at træffe midt opi den store berømte Folkefest, som holdes hvert Aar den første Søndag i September i Skoven ved Saint-Germain.

Det unge Par morede sig kosteligt over sit Held. Det var, somom Lykken fulgte dem i Hælene, eller snarere, somom den løb foran og arrangerede Overraskelser. Efter en prægtig Middag paa tomandshaand bag et af de klippede Taxtrær i den snurrige Have, steg de i Vognen og kjørte afsted til Skoven.

Ved det lille Springvand midt paa Græsplainen i Hotelhaven sad en pjusket Kondor, som Værten havde anskaffet til Moro for Gjæsterne. Et forsvarligt Toug bandt den fast til det lille Stativ. Men naar Solen skinnede rigtig varmt paa den, kom den til at tænke paa Fjeldtinderne i Peru, paa de store Vingeslag over de dybe Dale, – og saa glemte den Touget.

To vældige Slag slog den, saa strammede det i Foden, og den faldt ned i Græsset.

I timevis kunde den ligge der, saa rystede den sig og kravlede atter op paa sit lille Stativ. Da den vendte Hovedet efter de lykkelige Mennesker, maatte Madame Tousseau le høit over dens melankolske Mine.

Eftermiddagssolen gled gennem de tætte Kroner i den endeløse, snorlige Allée langsmed Terrassen. Den unge Kones Slør løftede sig i den raske Fart og snurrede sig ganske om Hovedet paa Monsieur. Det tog en hel Tid at faa det i Orden igjen, og Hatten maatte rettes utallige Gange. Saa skulde Cigaren tændes igjen, og det var ogsaa et helt Arbeide. For Fruens Vifte gjorde altid et lidet mistænkeligt Kast, hvergang Fyrstikken flammede op; – det maatte straffes, og det tog ogsaa Tid.

Den fine engelske Familie, som laa i Saint-Germain hele Sommeren, blev forstyrret i sin reglementerede Spaseretur af den lystige Vogn, som passerede. De løftede de korrekte graa eller blaa Øine; der var hverken Ærgrelse eller Ringeagt i deres Blik; – kun en liden, mat Skygge af Forundring. – Men Kondoren stirrede efter Vognen, til den blev en liden sort Prik yderst ude i den snorlige, endeløse Allée.

La joyeuse fête des Loges er en rigtig Folkefest med Honningkager, Sværdslugere og glohede Vafler. Omkring den ældgamle Eg, som staar midt paa Festpladsen, tændes kulørede Lamper og Papirlygter, naar Aftenen falder paa; og i de høieste Grene krybe Gutterne omkring med bengalske Ilde og Krudtkjærringer.

Opfindsomme Herrer have Lygter paa Hatten, paa Stokken og hvor de bare kunne anbringes, og den alleropfindsomste vandrør om med sin Elskede under en stor Paraply med en Lygte paa hver af Spilerne.

I Udkanterne brænde Baal paa Marken; her steges Høner paa Spid, medens Poteter skaarne i Skiver koges i Smult. Enhver Lugt synes at have sine Velyndere, thi der staar altid mange omkring. Men Størsteparten færdes op og ned i den lange Gade af Boder.

Monsieur og Madame Tousseau havde taget alt med. De havde spillet i Evropas fordelagtigste Lotteri hos en Mand, som excellerede i tvivlsomme Vittigheder; de havde seet Verdens fedeste Gaas og den berømte Loppe «Bismarch», som kunde kjøre sex Heste. Endvidere havde de kjøbt Honningkager, skudt tilmaals efter Kridtpiber og blødkogte Æg, og tilslut havde de danset Vals i det store Baltelt.

Aldrig havde de moret sig saa godt. Der var slet ingen fine Folk, – ialfald ingen finere end de selv. Heller ikke kjendte de et Menneske; derfor lo de til alle

og nikkede endogsaa, naar de traf den samme Person to Gange.

Alt syntes dem saa fornøieligt. Udenfor de store Teltbygninger, hvor der var Circus eller Balletdivertissements, stod de og lo af Udraaberne. Magre Bajadser blæste Trompet, og unge Piger med hvidtede Skuldre stod og fristede paa Tribunen.

Monsieur Tousseaus Portemonnaie havde travelt; men de blev ikke kjede af det evindelige Prelleri. Tvertimod, de maatte bare le over de uhørte Anstrængelser, disse Mennesker gjorde sig, forat tjene –kanske en halv Franc eller nogle faa Centimer.

Med en Gang stod de foran et Ansigt, de kjendte. Det var en ung Amerikaner, som de havde truffet i Hotellet i Paris.

«Nu – Monsieur Whithmore!» – raabte Madame Tousseau muntert, «her har De dog vel endeligt fundet et Sted, hvor selv De ikke kan lade være at more Dem!»

«Jeg for min Del» – svarede Amerikaneren langsomt, – «finder ingen Fornøielse i at se de Mennesker, som ikke have Penge, gjøre sig til Nar for de Mennesker, som have dem!»

«Aa –De er uforbederlig!» lo den unge Kone, «ellers maa jeg komplimentere Dem for det fortræffelige Fransk, De taler idag.»

Efterat der var vexlet endnu et Par Ord, blev de skilt ad i Sværmen; Mr. Whithmore vilde tilbage til Paris strax.

Det var mere end en Kompliment af Madame Tousseau. Den alvorlige Amerikaner talte ellers et Fransk til at græde over. Men det Svar, han havde givet Madame, var næsten korrekt. Man maatte tro, at det var vel overveiet i Forveien, – at det var en hel Række af Indtryk, som havde fæstnet sig i disse Ord. Kanske var det derfor, at hans Svar hagede sig saa fast i Monsieur og Madame Tousseau.

De syntes ikke – nogen af dem, at det var saa særdeles godt sagt; tvertimod – de fandt begge, at det maatte være sørgeligt at have saa tungt et Sind som deres unge Bekjendt. Men alligevel blev der siddende noget igjen; de havde ikke længer saa let for at le, Madame blev træt, og de begyndte at tænke paa Hjemturen.

Da de vilde gaa nedad den lange Gade mellem Boderne, forat naa Vognen, kom der just en støiende Flok opover.

«Lad os gaa en anden Vei» – sagde Monsieur.

De gik mellem to Boder og kom ud paa Bagsiden af den ene Række. De snublede over Trærødder, før Øiet vænnede sig til det usikre Lys, som faldt stribevis mellem Teltene. En Hund, som laa og gnavede paa noget, reiste sig. knurrende og slæbte sit Rov længer ind i Mørket mellem Træerne.

Paa denne Side bestod Boderne af gamle Seil og alslags forunderlige Draperier. Mellem Revnerne saa man Lys hist og her; etsteds opdagede Madame et Ansigt, hun kjendte.

Det var Manden, hos hvem hun havde kjøbt den mageløse Honningkage – Monsieur gik endnu med Halvparten i Baglommen.

Men alligevel var det underligt, at se Honningkagemanden igjen paa denne Side. Dette var noget helt andet end det smilende, forbindtlige Ansigt, der havde sagt den smukke Frue saamange smukke Ting, – og været saa utrættelig til at rose sine Kager – de var ogsaa fortræffelige.

Nu sad han sammenkrøbet og spiste noget ubestemmeligt noget af et rudet Tørklæde – ivrigt, graadigt, uden at se op.

Længer nede hørte de en dæmpet Samtale; Madame vilde absolut kige ind, Monsieur vilde nødigt, men han gjorde det alligevel.

En gammel Bajads sad og talte Kobberpenge i Haanden, skjændte og brummede. Den unge Pige, som stod foran ham frøs og bad for sig; hun var indhyllet i en lang Regnkaabe.

Manden bandte og trampede i Jorden. Da kastede hun Regnkaaben og stod halvnøgen i etslags Balletdragt. Uden at sige et Ord og uden at rette paa sit Haar eller sin Pynt steg hun op paa det lille Trin, som førte til «Scenen».

I dette Øieblik vendte hun sig om og saa paa Faderen. Hendes Ansigt havde allerede anlagt Balletsmilet; men dette veg nu for et helt andet Udtryk. Ved Munden var der ikke mere at se; men Øinene prøvede at smile bønligt til ham – et Secund; Bajads trak paa Skuldrene og holdt Kobberskillingerne frem. Den unge Pige vendte sig, dukkede ind under Forhænget og modtoges med Skraal og Applaus.

Ved den store Eg holdt Manden med Lotteriet fremdeles sin flydende Tale. Hans Vittigheder vare blevne altnere utvetydige, eftersom Mørket faldt paa. Latteren var ogsaa anderledes i Publikum, Menneskene vare vildere, Bajadserne

tyndere, Damerne frækkere, Musiken falskere – ialfald syntes Madame og Monsieur det.

Da de passerede Balteltet, lød Støien af en Kvadrille ud til dem; «Herregud! – var det virkelig der, vi dansede!» – sagde Madame Tousseau og trykkede sig op til sin Mand.

De gik saa fort som de kunde gennem Trængselen; Vognen var snart naaet, bare forbi det store Circustelt. Det skulde blive godt at komme til at sidde og slippe væk fra al denne Larm.

Paa Tribunen foran Circusteltet var der tomt nu. Forestillingen var i fuld Gang derinde i det kvalme halvlyse Rum.

Kun den gamle Kone, som solgte Billetter, sad og sov ved Kassen. Og et Stykke borte i Lyset af hendes Lampe stod en bitteliden Gut.

Han var klædt i Tricots, grøn paa den ene Side og rød paa den anden; paa Hovedet havde han en Narrehue med Horn.

Tæt indved Tribunen stod en Kone indtullet i et sort Tørklæde; hun syntes at tale til Gutten.

Han satte vekselsvis det røde og det grønne Ben frem, men trak det strax tilbage. Endelig gik han tre smaa Skridt frem paa sine tynde Pibestilker og rakte Haanden ned mod Konen.

Hun tog det, han havde i den, og forsvandt i Mørket.

Et Øieblik stod han stille, saa mumlede han nogle Ord og begyndte at græde.

Han stansede og sagde: «Maman m'a pris mon sou!» – og saa græd han igjen.

Han tørrede sine Øine og stod en Stund. Men hvergang han fortalte sig selv sin lille triste Skjæbne: at Moder havde taget Skillingen hans, saa brød Graaden frem voldsommere og voldsommere for hver Gang.

Han bøiede sig og knugede Ansigtet ind i Forhænget. Den stive, sprukne Oliemaling maatte være kold og tør at græde i. Den lille Krop krympede sig sammen, han trak det grønne Ben helt opunder sig og stod som en Stork paa det røde.

Thi derinde bag Forhænget maatte de ikke høre, at han græd. Derfor hulkede han ikke som et Barn; men han stred som en Mand mod en Hjertesorg.

Naar Anfaldet var over, snød han sig i Fingrene og tørrede sig paa sine Tricots. Med det skidne Tæppe klinede han sin Graad udover, saa det lille Ansigt blev ganske grimet, og saaledes stirrede han et Øieblik ud i Folkefesten med tørre Øine.

«Maman m'a pris mon sou» – og saa begyndte det igjen.

Som Sudraget et Øieblik lægger Stranden tør, mens den nye Bølge samler sig, saaledes skyllede Sorgen i tunge Bølgeslag over det lille Barnehjerte.

Hans Dragt var saa latterlig, hans Krop saa spinkel; hans Graad saa bitterligt tung, og hans Smerte var saa stor og voxen. –

– Men hjemme i Hotellet – Pavillon Henry Quatre – det er der, de franske Dronninger behagede at ligge i Barselseng – der sad Kondoren og sov paa sit Stativ.

Og den drømte sin Drøm – sin eneste Drøm. Det var den om Fjeldtinderne i Peru; om de store Vingeslag over de dybe Dale, og saa glemte den Touget.

Den løftede med Magt de pjuskede Vinger. To vældige Slag slog den, saa strammedes Touget, og den faldt, hvor den pleiede at falde; – det sved i Foden og Drømmen gled ud langsmed Lænken. –

– Den fine engelske Familie klagede, og Værten selv ærgrede sig den næste Morgen; thi Kondoren laa død i Græsset. –

En Abekat.

Thi det var egentlig en Abekat, som nær havde skaffet mig Laudabilis til juridisk Embedsexamen; jeg fik kun Haud, hvilket kunde være noksaa rimeligt.

Men min Ven –Advokaten, som hver Dag med blandede Følelser maatte læse Kladden til mine Besvarelser, fandt, at min Procesopgave var saa god, at han frygtede, den kunde sætte mig op i: «Kan vel faa Laud». Og han vilde nødig, at jeg skulde have den Tort og Uleilighed at dumpe i det mundtlige; thi han kjendte mig og var min Ven.

Men Abekatten var egentlig en Kaffeflæk i Margen Pag. 496 i Schweigaards Proces, den jeg havde laant af min Ven Cucumis.

Tristere Dage kan vel ikke leves end at gaa op til Juridicum i Sneslaps og Halvmørke midt paa Vinteren, – det skulde da være, at det var endnu værre om

Sommeren; men det har jeg ikke prøvet.

Man farer igjennem disse 11 Opgaver – eller er det 13? – det er vist det infameste Tal, man har kunnet udtænke – som en ulykkelig Debutant i Circus: – afsted gaar det i Karriere, han staar med Livet i Hænderne og et tosset Circusmil paa Læberne; og saa skal han 11 – eller er det 13? – Gange hoppe igjennem et af disse utækkelige Tøndebaand med Papir over.

Ganske i samme Situation befinder den Ulykkelige sig, der tager eller prøver at tage Juridicum; – kun rider han ikke i Karriere, i glimrende Gasbelysning, under fuld Musik. Han sidder i Halvmørke paa en haard Stol med Ansigtet mod Muren, og den eneste Lyd, han hører, er Inspektørernes Støvler; thi der findes ikke i den vide, vide Verden saadanne Støvler til at knirke som juridiske Inspektørstøvler.

Og saa kommer det skrækkelige Øieblik, da den sorte Udsending fra Collegium juridicum bringer «Opgaven». Han stiller sig i Døren og læser den – koldt, lidenskabsløst, med en grusom Spot over Situationens Rædsel, idet han løfter dette skjæbnsvangre Dokument iveiret, – dette utækkelige Tøndebaand med Papir over, hvorigjennem vi alle skulle springe – eller stige af Hesten og «tage tilbage» – tilfods!

Man sætter sig tilrette i Sadlen. Nogle synes slet ikke at kunne komme tilrette; de vugge uroligt hid og did; en enkelt «stiger af». Han følges til Døren af Alles Øine, og der gaar et Suk gennem Forsamlingen: Idag dig – imorgen mig!

Imidlertid begynder man at høre lette Trav henover Papiret: der hoppes.

Enkelte sætte sikkert og graciøst igjennem og komme ud paa den anden Side «staaende til Laud». Andre synes, det er altfor let at springe ligefrem; de vende sig derfor i Luften og sætte Halen foran. Disse komme ogsaa igjennem, men bagvendt; og der siges, at deres Kunstfærdighed ikke vinder fortjent Paaskjønnelse hos Kampdommerne.

Atter andre hoppe, men træffe ikke Tøndebaandet; de hoppe under, ved Siden, – nogle endogsaa meget høit over og komme vel fra det. Disse finde ialmindelighed Opgaven yderst simpel og fortsætte ubekymret det vilde Ridt.

Men naar man nu ikke har Lyst til at ride, ingen Øvelse i at hoppe, saa er man meget at beklage, – medmindre man har en Abekat Pag. 496. –

– Jeg ved ikke hvor mange Tøndebaand jeg havde passeret, da jeg befandt

mig Ansigt til Ansigt med Procesopgaven.

Det var et usundt Liv, vi førte i den Tid: hoppede om Dagen og læste om Natten. Jeg sad midt paa Natten halvveis i Processen; jeg lagde formeget i Ovnene, forat faa luften; jeg luftede formeget, forat faa læggen i Ovnene; jeg vekslede mellem at stikke mit Hoved ud af Vinduet og ned i Vaskevandsbollen, – og altimellem for jeg som en Hvirvelvind afsted gennem Processens visne Blade.

Dog – selv den raskeste Vind maa tilslut lægge sig, – og det var ogsaa mit hjerteligste Ønske. Men det juridiske Moment var stærkt i mig: jeg sad stiv, stirrede og læste for ellefte Gang: Man kunde saaledes vistnok formene man – – kunde saaledes – vistnok – forene det nyttige med det behagelige – og lægge sig – lidt bagover i Stolen; – jeg læser lige godt for det; – Lampen generer slet ikke; – man – kunde – saaledes – –

Men alskens ujuridiske Billeder groede op af Bogen, slyngede sig om Lampen og truede med ganske at overskygge min klare processuelle Aand. Jeg skimtede endnu de hvide Blade: man – kunde – saaledes – – Resten forsvandt i et Mylder af smaa sorte Bogstaver, der flød nedover de tættrykte Sider; i mat Fortvivlelse fulgte mine Øine Strømmen, – da saa jeg – nede paa den høire Side – et Ansigt.

Det var en Abekat, som var tegnet i Margen; fortræffeligt tegnet – syntes jeg, især var den brune Ansigtssfarve mærkelig. Interessen for dette Kunstværk viste sig – Skam at sige – stærkere end selve Schweigaard; jeg vaagnede en Smule, bøiede mig forover, for at se bedre.

Ved at slaa Bladet om opdagede jeg, at den mærkelige brune Ansigtssfarve kom af, at hele Abekatten igrunderen var en Kaffeflæk; Tegneren havde bare sat et Par Øine og lidt Haar til; – det geniale ved Kunstværket skyldtes egentlig den, der havde spildt Kaffeen.

Det var nok det, jeg vidste, at Cucumis ikke kunde tegne, – tænkte jeg; men sin Proces kunde han s'gu.

Og nu kom jeg til at tænke paa Cucumis, paa hans smukke Laud, den ærefulde Hjemkomst, hvormeget han vist havde læst, forat blive saa flink. Og mens jeg tænkte paa dette, vaagnede min Bevidsthed lidt efter lidt, indtil pludselig min egen Uvidenhed stod tydeligt for mig i al sin gruelige Nøgenhed.

Jeg forestillede mig Skammen ved at maatte «stige af»; eller – endnu værre! at være hin ene Ulykkelige, om hvem det uforanderligt hedder med uhyggelig

Anonymitet: En af Kandidaterne erholdt non contemnendus; – og som det stundom hænder, at Folk gaa fra Forstanden af Lærdom, saaledes blev jeg næsten halvgal af Skræk over min Uvidenhed.

Op for jeg og paa Hovedet i Vaskevandsbollen; jeg gav mig neppe Tid til at tørke mig, saa læste jeg med en Energi, der fæstede hvert Ord i min Erindring: «Man kunde saaledes vistnok formene – o. s. v.».

Ned den venstre Side ilede jeg, med usvækket Kraft nedover den høire; jeg naaede Abekatten, for forbi ham, bladede om og læste tappert videre.

Jeg mærkede ikke, at mine Kræfter nu vare aldeles udtømte. Skjønt jeg skimtede et Afsnit, hvilket ellers er saa stærk en Spore, kunde jeg ikke undgaa at falde i en af disse rænkefulde Sætninger, som man læser omigjen og omigjen i illusorisk Dybsindighed.

Jeg famlede om efter Redning; men der var ingen. Det begyndte at gaa rundt for mig: Hvor er Abekatten? – en Kaffeflæk; – man kan ikke være genial paa begge Sider; – alting i Livet har Rette og Vrange – for Exempel Universitetsuhret, – men naar jeg ikke kan svømme, saa lad mig komme op, – jeg skal i Circus! – jeg ved godt, det er mig, du staar og griner af– Cucumis! – men jeg kan springe gennem Tøndebaand – jeg; – og havde bare den Professor, som staar der og ryger af min Parafinlampe, seet ordentlig efter i corpus juris, saa laa jeg ikke her – i Skjorten midt paa Karl Johans Gade; – men – saa indhylledes jeg ganske i den dybe drømmefri Søvn, som kun falder i den onde Samvittigheds Lod, medens man er meget ung. –

– Jeg var i Sadlen aarle den næste Morgen.

Om Fanden havde faaet Sko paa, ved jeg ikke; men jeg maa formode det; thi hans Inspektører var i sine Støvler, og de knirkede forbi mig – der jeg sad i min Elendighed med Ansigtet mod Muren.

En Professor gik omkring i Værelserne og betragtede Offerdyrene. Stundom nikkede han med et opmuntrende Smil, naar hans Øie faldt paa en af hine jammerlige Spyttslikkere, der besøge Forelæsninger; men da han opdagede mig, veg Smilet og hans iskolde Blik skrev paa Muren over mit Hoved: *Mene – mene – Elendige! – jeg kjender dig ikke!*

Et Par Inspektører knirkede hen til Professoren og logrede; jeg hørte dem hviske bag min Stol, medens jeg skar Tænder i stille Raseri ved Tanken om, at

disse Uslinger havde Betaling for – ja endog ligefrem gjorde sig et Levebrød af at pine mig og nogle af mine bedste Venner.

Døren gik op; der faldt et gulskimlet Lys ind over de blege Ansigter; det mindede om «Terrorismens Offere» i Luxembourg. Saa blev det atter mørkt, og den sorte Udsending gled gennem Rummet som en Flaggermus (paa Svensk: Läderlapp) med det famøse hvide Blad i Kloen.

Han læste.

Aldrig i mit Liv har jeg været mindre oplagt til at hoppe; og dog gik der et Sæt i mig ved de første Ord; – «Abekatten!» – havde jeg nær raabt høit; thi ham var det; – det var skinbarligt Kaffeflækken Pag. 496. Opgaven dreiede sig netop om det, jeg med saa stor Energi havde læst om Natten.

Og jeg skrev afsted. Efter en kort, men overlegen Indledning anbragte jeg det velklingende: Man kunde saaledes vistnok formene – og ilede ned den venstre Side, med usvækket Kraft nedover den høire, jeg naaede Abekatten, for forbi ham, begyndte at famle, – og saa kunde jeg ikke et Ord mere.

Jeg følte, der manglede noget; men jeg vidste, det kunde ikke nytte at spekulere; hvad man ikke kan, det kan man ikke. Altsaa satte jeg Punktum og gik længe før nogen af de andre vare halvfærdige.

Han er steget af, tænkte mine Lidelsesfæller, eller ogsaa har han hoppet udenfor; – thi det var en svær Opgave. –

– «Se – se!» – sagde Advokaten, mens han læste, «du er bedre end jeg troede! – dette er jo den rene Schweigaard. Du har udeladt det sidste Punkt; men det gjør ikke saameget; man ser, du er inde i disse Ting. Men hvorfor var du da saa ynkeligt bange for Processen igaar?» –

«Jeg kunde ingenting.»

Han lo: «Er det da inat, du har lært Proces?»

«Ja!»

«Har nogen hjulpet dig?»

«Ja!»

«Det maa være en Pokkers Manuduktør, som kan faa saa megen Jus ind i din Skalle paa en Nat. Maa jeg spørge, hvad var det for en Troldmand?»

«En Abekat!» – svarede jeg.

En god Samvittighed.

Udenfor Advokat Abels Haveport holdt en liden, elegant Vogn forspændt med to fede, blanke Heste.

Paa Seletøiet fandtes der hverken Sølvbeslag eller andet Metal, alt var mat sort, og alle Spænder vare overtrukne. I Lakeringen paa Vognen var der en liden Skygge af mørkegrønt, Hynderne havde en beskeden støvgraa Farve, og det var først paa nært Hold, man opdagede, at Betrækket var af den sværeste Silke. Kusken saa ud som en engelsk Præst – i sort tætknappet Frak med en liden opstaaende Krave og stivt hvidt Halsbind.

Fru Warden, som sad alene i Vognen, bøiede sig fremover og lagde Haanden paa det elfenbens Haandtag; hun steg langsomt ud, trak den lange Kjole efter sig og lukkede omhyggeligt Vogndøren.

Man kunde undre sig over, at Kusken ikke steg af, for at hjælpe; de fede Heste saa ikke ud, somom de vilde finde paa Galskaber, om han slap Tøilerne.

Men naar man betragtede dette urokkelige Ansigt med de værdige, graasprængte Whiskers, forstod man strax, at det var en Mand, som vidste, hvad han gjorde og aldrig forsømte noget af sin Pligt.

Fru Warden passerede gennem den lille Have foran Huset og traadte ind i Havestuen. Døren til det næste Værelse stod halvaaben, og derinde saa hun Husets Frue ved et stort Bord bedækket med Bunker lyst Tøi og spredte Nummere af «Bazaren».

«Ah! – hvor du kommer beleiligt – søde Emilie!» – raabte Fru Abel, «jeg er ganske fortvivlet over Syjomfruen: hun kan ikke finde paa noget nyt. Og her sidder jeg nu og søger i «Bazaren». Kjære! læg dit Shawl og kom og hjælp mig; – det er en Spaserekjole!»

«Jeg er nok lidet skikket til at hjælpe dig, hvis det gjælder Pynt,» svarede Fru Warden. Den gode Fru Abel stirrede paa hende; der var noget foruroligende i Tonen, og hun havde en umaadelig Respekt for sin rige Veninde.

«Du husker vist, jeg fortalte dig forleden, at Warden havde lovet mig – det vil sige» – rettede Fru Warden sig selv – «han havde bedet mig bestille en ny Silkekjole» –

«Hos Madame Labiche –ja vist!» – afbrød Fru Abel, «og nu er du formodentlig paa Veien til hende? – Aa tag mig med! – det er saa morsomt!»

«Jeg kjører ikke til Madame Labiche» svarede Fru Warden næsten høitideligt.

«Men Gud! – hvorfor ikke?» – spurgte hendes Veninde og gjorde sine gode, brune Øine cirkelrunde af Forbauselse.

«Ja – jeg skal sige dig» – svarede Fru Warden, «jeg synes ikke, at vi med god Samvittighed kan give saa mange Penge ud til unødige Stads, naar vi vide, at i Byens Udkanter – i selve den By, hvor vi bo, lever der Folk i hundredevis, som lide Nød – bogstaveligt talt: *Nød!*»

«Ja – men» – indvendte Fru Abel og kastede et usikkert Blik henover sit Bord, «det er nu engang saa her i Verden; vi ved jo, at Uligheden» –

«Vi bør vogte os for at forøge Uligheden, og heller gjøre, hvad vi kan for at udjævne den,» afbrød Fru Warden. Og det forekom Fru Abel, at hendes Veninde kastede et misbilligende Blik henover Bordet, Tøierne og «Bazaren».

«Det er jo bare Alpacca» – indskjød hun frygtsomt.

«Gud bevares – Caroline!» raabte Fru Warden, «tro endelig ikke, at jeg bebrejder dig noget. Det er jo Ting, som saa ganske afhænge af hvert Menneskes Opfatning; – enhver faar handle saaledes, som han synes, han kan forsvare det overfor sin Samvittighed.»

Samtalen førtes endnu en Stund; og Fru Warden fortalte, at det var hendes Hensigt at kjøre ud i den usleste af Forstæderne, for med egne Øine at forvise sig om Tilstanden blandt de Fattige.

Den foregaaende Dag havde hun læst en Aarsberetning fra et privat Velgjørenhedsselskab, hvoraf hendes Mand var Medlem. Hun havde med Vilje undladt at søge Oplysning hos Politiet eller Fattigvæsenet; det var netop hendes Hensigt selv – personlig at opsøge Armoden, lære den at kjende og saa hjælpe.

Damerne skiltes lidt koldere end sædvanligt. De vare begge i en alvorlig Stemning.

Fru Abel forblev i Havestuen; hun følte slet ikke længer nogen Lyst til at tage fat paa Spaserekjolen igjen, – skjønt Tøiet virkelig var saa smukt. Hun hørte den bløde Lyd af Vognen, som rullede bort paa den glatte Vei i Villakvarteret.

«Hvilket godt Hjerter Emilie har» – sukkede hun.

Intet kunde nu være mere fjernt fra den godmodige Frues Karakter end Misundelse; og alligevel – det var med en Følelse af den Art, hun idag saa efter den lette Vogn. Men om det var Venindens gode Hjerter eller den nydelige Vogn, hun misundte hende, var ikke godt at vide. Kusken havde sin Ordre, den han havde modtaget uden at fortrække en Mine; og da der ikke fandtes Indvendinger i hans Mund, kørte han dybere og dybere ind i de forunderligste Gader i Fattigkvarteret med et Ansigt, somom han kørte til Hofbal.

Endelig fik han Befaling til at stanse, og det var ogsaa paa høi Tid. Thi Gaden blev trangere og trangere, og det saa ud, somom de fede Heste og den fine Vogn om et Øieblik vilde blive siddende fast som en Prop i en Flaskehals.

Den Urokkelige viste intet Tegn paa Ængstelse, skjønt Situationen i Virkeligheden var fortvivlet. Et vittigt Hoved, som stak ud af et Tagvindu, anbefalede ham endogsaa at slagte Hestene paa Stedet, da de dog aldrig kunde komme levende ud igjen.

Fru Warden steg ud og bøiede ind i en endnu trangere Gade; hun vilde opsøge det værste.

I en Dør stod en halvvoxen Pige; Fruen spurgte: «Bor her meget fattige Folk i dette Hus?»

Pigen lo og svarede noget, idet hun strøg tæt forbi i den trange Dør. Fru Warden forstod ikke, hvad hun sagde; men hun fik et Indtryk af, at Pigen havde sagt noget stygt.

Hun traadte ind i det første Værelse, hun traf.

Det var ikke noget nyt for Fru Warden, at fattige Folk aldrig holde sine Rum tilstrækkeligt udluftede. Men hun blev alligevel saa betagen af den Atmosfære, hun begyndte at indaande, at hun var glad ved at faa sætte sig paa Ovnsbænken.

Der var noget i den Haandbevægelse, hvor med Konen i Stuen strøg de Klær, som laa paa Bænken, ned paa Gulvet, og i det Smil, hvormed hun indbød den fine Dame til at tage Plads, som var paafaldende for Fru Warden. Det gjorde Indtryk af, at den stakkels Kvinde havde kjendt bedre Dage; - skjønt hendes Bevægelser vare mere feiende end egentlig fine og Smilet langt fra behageligt.

Det lange Slæb af Fruens perlegraa Visitkjole laa udover det sorte Gulv, og idet hun bøiede sig og trak det til sig, maatte hun selv tænke paa et Udtryk hos

Heine: «hun saa ud som en Bonbon, der er faldet i Sølen.»

Samtalen begyndte og førtes som det Slags Samtaler pleie at føres. Om hver var forblevet i sit Sprog og inden sin Tankegang, vilde disse to Kvinder ikke have forstaaet et Ord af hinanden.

Men da den Fattige altid kjender den Rige saameget bedre end den Rige kjender den Fattige, saa har denne sidste tilegnet sig et eget Sprog – en egen Tone, som Erfaring har lært ham at bruge, naar det gjælder at blive forstaaet; – det vil sige forstaaet saaledes, at den Rige faar Lyst til at være velgjørende. Nærmere hinanden kunne de aldrig komme.

Dette Sprog forstod den fattige Kone til Fuldkommenhed, og Fru Warden havde snart et Omrids af hendes elendige Tilværelse. Hun havde to Børn – en Gut paa fire, fem Aar, som laa paa Gulvet, og et lidet Barn ved Brystet.

Fru Warden betragtede det lille graaagtige Væsen og kunde ikke begribe, at det allerede var tretten Maaneder gammelt. Selv havde hun hjemme i Vuggen en liden Kolos paa syv Maaneder, som var mindst en halv Gang saa stor.

«De maa give Barnet noget styrkende» sagde hun; der foresvævede hende noget om Kindermehl og Apelsingelé.

Ved Ordene «noget styrkende» reiste der sig et lurvet Hoved i Sengehalmen; det var en bleg huløiet Mand med et stort Uldtørklæde om Hovedet.

Fru Warden blev ræd. «Deres Mand?» – spurgte hun.

Den fattige Kone svarede ja –, det var hendes Mand. Han var ikke gaaet paa Arbeide idag, fordi han havde saadan Tandpine.

Fru Warden havde selv havt Tandpine og vidste, hvor ondt det er. Hun udtalte nogle Ord af oprigtig Medfølelse.

Manden mumlede noget og lagde sig ned igjen, og idetsamme opdagede Fruen en Person, hun ikke før havde bemærket.

Det var en ganske ung Pige, som sad i Krogen paa den anden Side af Ovnens. Hun stirrede et Øieblik paa den fine Dame; men trak strax Hovedet til sig og bøiede sig forover med Ryggen næsten vendt mod den Fremmede.

Fru Warden tænkte, at den unge Pige havde et Haandarbeide i Fanget, som hun vilde skjule; kanske var det noget gammelt Tøi, hun sad og lappede.

«Men hvorfor ligger den store Gut paa Gulvet?» – spurgte Fruen.

«Han er lam» – svarede Moderen. Og nu fulgte en omstændelig Beskrivelse og megen Lamenteren over den stakkels Gut, som var bleven lam i Hofterne efter Skarlagensfeberen.

«De maa købe ham» – begyndte Fru Warden – «en Rullestol» – vilde hun have sagt. Men det faldt hende ind, at det var bedre, hun købte en selv. Det er ikke gavnligt, at Fattige faa mange Penge mellem Hænderne; men noget vilde hun dog give Konen strax. Thi her vilde hun hjælpe, her var virkelig Trang tilstede; og hun greb i Lommen efter sin Portemonnaie.

Den var der ikke. Det var ærgerligt – den maatte ligge i Vognen.

Netop som hun vilde beklage sit Uheld for Konen og love hende at sende Penge senere, gik Døren op og en velklædt Herre traadte ind. Hans Ansigt var meget fyldigt og af en egen tør Blegthed, somom han spiste Mel.

«Fru Warden? – formoder jeg» – sagde den fremmede Herre, «jeg traf Deres Vogn oppe i Gaden; og her bringer jeg Dem – formodentlig Deres Portemonnaie?»

Fruen saa paa den, jo – ganske rigtigt, det var hendes; paa den glatte elfenbens Flade stod E. W. indlagt med sort.

«Jeg saa den tilfældigvis, idet jeg dreiede om et Hjørne i Hænderne paa en Pige – en af de værste i Kvarteret» – forklarede den Fremmede; «jeg er Fattigforstander i Distriktet» – lagde han til.

Fru Warden takkede, skjønt Manden ingeniende behagede hende. Men da hun atter vendte sig mod Stuen, blev hun ganske forskrækket over den Forandring, som med ét var foregaaet med Beboerne.

Manden sad overende i Sengen og gloede paa den fede Herre, Konen havde faaet et stygt Smil, og om det saa var den lille lamme Stakkel, saa havde han væltet sig om mod Døren, og støttet paa sine tynde Arme stirrede han op som et lidet Dyr.

Og i alle disse Øine var der det samme Had, den samme kampfærdige Trods, og det kjendtes for Fru Warden, somom der lagde sig uhyre Afstande mellem hende og den stakkels Kvinde, med hvem hun netop havde talt saa aabent og fortroligt.

«Saa du ser slig ud idag – Martin!» sagde Herren med en ganske ny Stemme, «jeg kunde tænke, at du var med inat. Jaja! – ieftermiddag kommer de efter dig;

du skal indsættes paa to Maaneder.»

Pludseligt – som et Vandfald brød det løs: Manden og Konen i Munden paa hinanden, Pigen bag Ovnene kom frem og stemte i, den lamme skreg og væltede sig, – Ord kunde ikke skjelnes, men Lyden, Øinene, Hænderne – det var som den lille kvalme Stue maatte sprænges af den vilde Lidenskab, som exploderede.

Fru Warden blev bleg og reiste sig; Herren aabnede Døren og begge skyndte sig ud. I Gangen hørte hun en skrækkelig Fruentimmerlatter bag sig. Det maatte være Konen, – den samme Kone, der havde talt saa blidt og mismodigt om de stakkels Børn.

Hun følte halvveis Uvilje mod den Mand, som havde fremkaldt den rystende Forandring, og da de nu fulgtes opover Gaden, hørte hun paa ham med et koldt, fornemt Udtryk.

Men lidt efter lidt forandredes hendes Mine; der var i Virkeligheden saa meget i, hvad han sagde.

Fattigforstanderen talte om, hvor godt det gjorde ham at se, at en Dame som Fru Warden havde saa meget Hjerte for de stakkels Fattige. Var det end at beklage, at selv den mest velmente Hjælp saa ofte kom i uheldige Hænder, saa var det dog altid noget skjønt og opløftende, at en Dame som Fru Warden –

«Men» – afbrød hun, «trænger da ikke disse Mennesker i høi Grad til Hjælp? – Jeg fik det Indtryk, at specielt Konen engang har seet bedre Dage, og at hun – hvis hun itide blev hjulpen – muligvis kunde hæves op igjen.»

«Det gjør mig ondt at maatte sige Dem – Frue! at hun har været et meget berygtet offentligt Fruentimmer,» sagde Fattigforstanderen i en mild, beklagende Tone.

Det gøs i Fru Warden.

Med et saadant Fruentimmer havde hun talt – og talt om Børn; hun havde endog nævnt sit eget Barn, som laa hjemme i sin rene Vugge. Det var næsten, somom hun maatte skynde sig hjem og se, om det var lige sundt og rent.

«Og den unge Pige?» – spurgte hun frygtsomt.

«Ja – Fruen bemærkede vel hendes hm! – hendes Tilstand?»

«Nei – De mener?»

Den fede Herre hviskede nogle Ord.

Fru Warden for sammen: «Med Manden! – Manden i Huset?»

«Ja – Fruer! det gjør mig ondt at maatte fortælle Dem det; men De kan tænke Dem, at disse Mennesker» – og han hviskede igjen.

Det var for meget for Fruen. Hun blev næsten svimmel og tog imod Herrens Arm. De gik nu hurtigt henimod Vognen, som holdt lidt længer borte, end hun havde forladt den.

Thi den Urokkelige havde udført et Kunststykke, som selv det vittige Hoved havde anerkjendt med en udsøgt Ed.

Efter en tidlang at have siddet stille som et Lys paa Bukken, havde han ladet de fede gaa Skridt for Skridt tilbage, indtil der kom en liden Udvidelse af Gaden – umærkelig for alle andres Øine end en udlært Herskabskusks.

En hel Yngel af lurvede Børn sværmede om Vognen og gjorde, hvad de kunde, for at bringe de Fede ud af Fatning. Men den Urokkeliges Aand var i dem.

Og efterat han med et roligt Blik havde maalt Afstanden mellem to Trappetrin paa hver Side af Gaden, lod han de Fede langsomt og Skridt for Skridt gjøre en Vending – saa skarp, saa knap, at det saa ud, somom den fine Vogn maatte brydes i Stumper og Stykker, men saa akkurat, at der ikke var en Tomme hverken formeget eller forlidet paa nogen Kant.

Nu sad han atter rank som et Lys og maalte endnu engang med Øinene Afstanden mellem Trappetrinene. Han noterede endog i sin Hukommelse Nummeret paa den Politibetjent, der havde overværet Kunststykket, forat have et Vidne at paaberaabe sig, om hans Beretning ikke skulde blive troet i Stalden.

Fru Warden lod sig hjælpe i Vognen af Fattigforstanderen. Hun bad ham se indom den følgende Dag og gav ham sin Adresse.

«Til Advokat Abel!» – raabte hun til Kusken; den fede Herre blottede sit Hoved med et melet Smil, og Vognen rullede bort.

Efterhvert som de fjernede sig fra den fattige Bydel, blev Vognens Bevægelser roligere og Farten øgede. Og da de kom ud paa den brede beplantede Vei; som førte gjennem Villakvarteret, snøftede de Fede med Velbehag i den rene fine Luft fra Haverne, og den Urokkelige slog uden nogensomhelst Nødvendighed tre kunstmæssige Pragtsmæld.

Ogsaa Fru Warden kjendte, hvor godt det gjorde hende at komme ud igjen i frisk Luft. Hvad hun havde oplevet og endnu mere hvad hun havde hørt af

Fattigforstanderen, havde lagt sig næsten bedøvende over hende. Hun begyndte at klare for sig selv den umaadelige Afstand mellem hende og disse Mennesker.

Det var ofte forekommet hende som et altfor tungt, ja næsten haardt Sted – dette: Mange ere de Kaldede, men faa de Udvalgte.

Nu forstod hun, at det maatte være saa.

Hvorledes skulde Mennesker – i den Grad forvorpne kunne hæve sig til en moralsk Høide, der blot nogenlunde kunde svare til de strenge Fordringer. Hvorledes maatte der se ud i disse Elendiges Samvittighed! – og hvorledes skulde de vel kunne modstaa Livets mangehaande Fristelser!

Hun vidste selv, hvad Fristelse var! – havde hun ikke en at kjæmpe mod – kanske den farligste af dem alle! – Rigdommen, om hvilken der staa skrevet saa haarde Ord.

Hun gyste ved Tanken om, hvorledes det vilde gaa, hvis dette Dyr af en Mand og disse elendige Kvinder pludseligt fik en Rigdom ihænde.

Isandhed Rigdommen var ingen ringe Prøvelse. Det var ikke længer siden end iforgaars, at hendes Mand havde fristet hende med en liden prægtig Tjener – en fuldstændig engelsk Groom. Men hun havde staaet imod og svaret:

«Nei Warden! – det er ikke Ret; jeg vil ikke have Tjener paa Bukken. Vi ere kanske rige nok til det; men lad os vogte os for Overdaadighed. Jeg kan saamænd godt hjælpe mig selv ud og ind af Vognen, og Kusken skal heller ikke stige af for min Skyld.»

Det gjorde hende godt at tænke paa dette nu; og hendes Øine dvælede med Velbehag ved den tomme Plads paa Bukken ved Siden af den Urokkelige.

Fru Abel, som gik og ryddede Bazarer og Tøistykker bort af det store Bord, blev overrasket ved at se sin Veninde saa snart tilbage.

«Nu – Emilie! er du allerede der! Jeg sagde netop til Syjomfruen at hun kunde gaa igjen. Hvad du før forklarede mig, har ganske betaget mig Lysten til den nye Kjole; jeg kan jo ogsaa nok hjælpe mig uden» – sagde den gode Fru Abel; men hendes Læber dirrede lidt, medens hun talte.

«Enhver faar jo handle efter sin Samvittighed,» svarede Fru Warden stille, «men jeg tror ogsaa, at man kan være for skrupuløs.»

Fru Abel saa op, det havde hun ikke ventet.

«Ja hør nu, hvad jeg har oplevet,» sagde Fru Warden og begyndte at fortælle. Hun skildrede det første Indtryk af det kvalme Rum og de forkomne Mennesker; dernæst omtalte hun Tyveriet af Portemonnaien.

«Ja min Mand paastaar nu altid, at det Slags Mennesker ikke kan lade være at stjæle,» sagde Fru Abel.

«Jeg frygter, din Mand har mere Ret end vi tro,» svarede Fru Warden.

Saa berettede hun om Fattigforstanderen og om den Utaknemlighed, som disse Folk havde lagt for Dagen overfor ham, som dog dagligt drog Omsorg for dem.

Men da hun kom til det, hun havde hørt om den fattige Kones Fortid og endnu mere, da hun fortalte om den unge Pige, blev den gode Fru Abel saa betagen, at hun maatte bede Pigen bringe Portvin.

Idetsamme KarafTelopsatsen blev bragt ind, hviskede Fru Abel til Pigen: «Lad Syjomfruen vente.»

«Og saa kan du tænke dig,» fortsatte Fru Warden, «– ja det en næsten ikke muligt at fortælle» – og hun hviskede:

«Hvad siger du! – ién Seng? – allesammen! – men det er jo oprørende!» – raabte Fru Abel og slog Hænderne sammen.

«Ja – for en Time siden, vilde hellerikke jeg have troet saadant muligt,» svarede Fru Warden, «men naar man selv har været paa Stedet og personlig forvisset sig om» –

«Gud! – at du vovede dig derud –Emilie!»

«Jeg er glad, at jeg har gjort det; og endmere maa jeg prise den lykkelige Tilskikkelse, at Fattigforstanderen kom just i rette Tid. Thi ligesaa opløftende som det er at hjælpe den dydige Armod, der i al sin Tarvelighed lever rent og nøisomt; – ligesaa oprørende vilde det have været, om jeg havde bidraget til at tilfredsstille saadanne Menneskers onde Tilbøieligheder.»

«Ja du har Ret – Emilie! – jeg kan bare ikke forstaa, hvorledes Mennesker i et kristent Samfund – døbte og konfirmerede – kunne blive saaledes! De har jo hver Dag – ialfald hver eneste Søndag Anledning til at høre kraftige, indtrængende Prækener; og en Bibel skal – efter hvad jeg har hørt – være at faa for en utroligt ringe Pris.»

«Ja – og naar vi saa tænke os,» – tilføiede Fru Warden, «at ikke engang Hedningerne, – som ere uden alle disse Goder, – at ikke de engang have nogen Undskyldning; – thi de har jo Samvittigheden» –

«Og den taler sandelig høit nok for hver den, som vil høre» – udbrød Fru Abel med Kraft.

«Ja – det ved Gud, den gjør,» svarede Fru Warden og saa hen for sig med et alvorligt Smil.

Da Veninderne skiltes, omfavnede de hinanden hjerteligt.

– Fru Warden lagde sin Haand paa det elfenbens Haandtag, steg ind i Vognen og trak sin lange Kjole efter sig. Derpaa lukkede hun Vogndøren – ikke med et Smæld men langsomt og omhyggeligt.

«Til Madame Labiche!» – raabte hun til Kusken; og idetsamme vendte hun sig mod Veninden, der var fulgt helt ned til Haveporten og sagde med et stille Smil: «Nu kan jeg dog Gudskelov med god Samvittighed bestille min Silkekjole.»

«Ja det ved Gud, du kan!» – svarede Fru Abel og saa efter hende med Taarer i Øinene. – Derpaa skyndte hun sig ind.

Præstegaarden.

Det saa ud, somom det aldrig vilde blive Vaar. Hele April gik hen med Nattefrost og Nordenvind. Midt paa Dagen skinnede Solen saa varmt, at enkelte store Fluer begyndte at surre omkring, og Lærken forsikrede høit og helligt, at det var fuld Sommer.

Men Lærken er den upaalideligste Skabning, som findes under Himmelen. Om den frøs aldrig saameget om Natten, var det glemt ved den første Solstraale; og den steg syngende høit over Heden, indtil den huskede, at den var sulten.

Saa dalede den langsomt i store Kredse, sang og svirrede i Takt med Vingerne. Men et Stykke fra Jorden lagde den Vingerne sammen og faldt som en Sten ned imellem Lyngen.

Viben gik med smaa Skridt mellem Tuerne og duppede betænksomt med Hovedet. Den stolede ikke stort paa Lærken og gjentog sit forsigtige: «Bi litt! –bi litt!» Et Par Stokænder laa og rodede i et Myrhul, og den ældste af dem mente, at det blev ikke Vaar, før der kom Regn.

Langt ude i Mai vare Markerne endnu gule; kun hist og her i Solbakkerne var det begyndt at grønnes. Men naar man lagde sig ned paa Jorden, kunde man se en Mængde Smaaspirer – nogle tykke, andre saa tynde som grønne Stoppenaale, – der stak Hoderne forsigtigt op af Mulden. Men Nordenvinden strøg saa kold henover dem; de blev gule i Spidserne og saa helst ud, somom de havde Lyst til at krybe ned igjen.

Men det kunde de ikke, og saa stod de stille og ventede, – spirede bare saa smaat i Middagssolen.

Stokanden fik Ret: der maatte Regn til, Og tilslut kom det – først koldt, men lidt efter lidt varmere, og da det var forbi, kom Solen for Alvor. Og nu var den ikke til at kjende igjen; den varmede helt fra den tidlige Morgenstund til langt udpaa Aftenen, saaat Nætterne bleve lune og fugtige.

Der opstod en uhyre Travelhed; al Ting var forsinket, og det gjalt at tage det igjen. Bladene brød ud af de fulde Knopper med et lidet Smæld, og alle de smaa og store Spirer tog en svær Fart. De skjød ud en Stilk – snart til den ene, snart til den anden Side, – saa fort, somom de sprællede med grønne Ben. Markerne bleve spraglede af Blomster og Ugræs, og Lyngbakkerne nedimod Havet begyndte at lysne.

Kun den gule Sand langsmed Stranden holdt sig som før; den har ingen Blomster at pynte sig med, al dens Stads er Marehalmen. Derfor samler den store Sanddynger omkring, saa de lange, bløde Straa svaje som en grøn Fane fra høie Tuer, der sees vidt udover Stranden.

Dernede løb Strandrylterne omkring saa fort, at Benene saa ud som et Stykke Finkam. Maagerne gik i Stranden, hvor Bølgerne slog dem over Benene. De holdt sig alvorlige, trykkede Hovedet ned og satte Maven frem som gamle Damer i stygt Føre.

Kjælden stod med Hælene sammen i sine trange Buxer med sort Snipkjole og hvid Vest. «Til By'n! til By'n!» raabte han; og hvergang gjorde han et kvikt lidet Buk, saaat Kjøleskjøderne svippede op bag.

Oppe i Lyngen fløi Viben og flaksede. Vaaren var kommen saa pludseligt over hende, at der ikke havde været Tid til at søge nogen god Redeplads. Nu havde hun lagt Æggene midt oppe paa en flad Tue. Det var rent galt, hun skjønte det godt; men nu fik det staa til.

Lærken lo af det hele. Men Spurvevare vare ganske forstumlede af Hastværk. De var ikke halvfærdige. Nogle havde ikke engang Rede, andre havde lagt et eller to Æg; men Størsteparten havde siddet i ugevis paa Fjøltaget og kjægllet om Almanakken.

Nu vidste de ikke, hvor de skulde begynde af bare Iver. De samlede sig i en stor Rosenbusk ved Præstens Havegjærde, snakkede og skraalte i Munden paa hverandre. Hannerne pustede sig op, saaat alle Fjærene stod bent ud; Halen stak de tilveirs paaskjønns, saa de saa ud som smaa graa Nøster med en Pinde i; de trillede nedad Grenene og hoppede henover Marken.

Med ét for to i Brystet paa hinanden. De andre styrtede til, alle de smaa Nøster blev til et stort. Det rullede frem under Busken, steg med stort Spektakel et Stykke i Veiret, derpaa faldt den hele Klump til Jorden og gik istykker. Og uden at give en Lyd fra sig fløi med en Gang alle Nøsterne hver sin Vei, og et Øieblik efter var der ikke en Spurv at se paa hele Præstegaarden.

Den lille Ansgarius havde betragtet Spurveslaget med levende Interesse. Thi for ham var det et stort Slag med Indhug og Rytterfægtninger. Han læste Verdenshistorie og Norges Historie med sin Fader, og derfor blev alt, hvad der foregik paa Gaarden krigersk paa en eller anden Maade. Naar Køerne kom hjem om Aftenen, var det store Troppemasser, som nærmede sig; Hønsene var Borgervæbningen, og Hanen var Borgermester Nansen.

Ansgarius var en flink Gut, som kunde sine Aarstal paa Fingrene; men han havde ingen Forestilling om Tidsafstand. Derfor blandedes Napoleon og Erik Blodøxe og Tiberius om hinanden; og paa Skibene, som seilede forbi ude paa Havet, kjæmpede Tordenskjold snart med Vikinger snart med den spanske Armada.

Bag Lysthuset i et hemmeligt Hui gjemte han et rødt Kasteskaf, som hed Bukefalus. Det var hans Lyst at sprænge omkring i Haven med sin Ganger mellem Benene og en Blomsterpinde i Haanden.

Lidt bortenfor Haven var der en Houg, hvor der groede nogle Smaatrær; her kunde han iskjul speide vidt ud over de flade Lyngvidder og det store Hav.

Det slog da aldrig feil, at en eller anden Fare var i Anmarsch; enten fordægtige Baade ved Stranden eller vældige Rytterskarer, som nærmede sig saa listigt, at det saa ud bare som en eneste Hest. Men Ansgarius gjennemskuede den

lumske Plan; han kastede Bukefalus om, jog ned af Hougen, gennem Haven og svingede i Gallop ind i Gaarden. Hønsene skreg, somom de skulde slagtes og Borgermester Nansen fløi lige mod Præstens Kontorvindu. –

Præsten skyndte sig frem og fik netop se Halen af Bukefalus, idet Helten svingede om Fjøshjørnet, hvor han skulde forberede Forsvaret.

Der er en sørgelig Vildskab i den Gut – tænkte Præsten. Alle disse krigerske Lyster huede ham sletikke. Ansgarius skulde blive en Fredens Mand, som Præsten selv var det; og det gjorde ham ligefrem ondt at se med hvilken Lethed Gutten lærte og tilegnede sig alt, hvad der handlede om Kamp og Krig.

Stundom prøvede han at skildre det fredelige Liv hos de gamle Folk eller hos fremmede Nationer. Men det gjorde liden Lykke. Ansgarius holdt sig til det, som stod i Bogen; og her gik det fra Krig til Krig, Folkene vare ikke andet end Soldater, Heltene vadede i Blod, – og det var forgjæves Arbeide, naar Præsten prøvede at vække Medfølelse hos Gutten med dem, hvis Blod de vadede i.

En enkelt Gang kunde det falde Præsten ind, om det kanske havde været bedre fra først af at fylde det unge Hoved med fredsommeligere Ideer og Billeder end rovlystne Kongers Kampe eller vore Forfædres Snigmord og Overfald. Men saa huskede han, at han jo selv havde lært det samme i sin Barndom, altsaa maatte det være rigtigt. Ansgarius skulde nok blive en Fredens Mand alligevel – og blev han det nu ikke?

«Nuvel – alt staar i Herrens Haand!» sagde Præsten tillidsfuldt og tog atter fat paa sin Prædiken. –

– «Du glemmer nok rent Frokosten idag – Far!» – sagde et blondt Hoved indad Døren.

«Ja du har Ret – Rebekka! jeg er jo en hel Time for sen,» svarede Faderen og gik strax ind i Dagligstuen.

Fader og Datter satte sig til Frokostbordet. Ansgarius havde altid Lørdagen til sin Raadighed, da Præsten var optaget med sin Prædiken.

Man skulde ikke lettelig finde to Mennesker, der passede bedre for hinanden, og som levede et inderligere Venskabsforhold end Præsten og hans attenaarige Datter. Moderløs var hun voxet op. Men der var i den blide, sagtmodige Fader saa meget af en Kvinde, at den unge Pige, der kun mindedes Moderen som et blegt Ansigt, der smilede, snarere følte Tabet som en vemodig Sorg end som et

bittert Savn.

Og for ham udfyldte hun mere og mere, mens hun modnedes, den Tomhed, der var kommen i hans Sind; og al den Ømhed, som ved Hustruens Død var bleven saa tilhyllet af Sorg og Savn, den lagde han nu omkring den unge Kvinde, som yoxede op under hans Hænder, og Smerten mildnedes og der kom Fred i hans Indre.

Derfor kunde han næsten blive noget af en Moder for hende. Fra sit stille, rene Standpunkt lærte han hende Livet at kjende. Det blev den bedste Del af hans Livsmaal at omhegne og væрге hendes skjære og fine Natur mod alt det urene, – alt det urolige, der gjør Verden saa forvirret, saa farlig og saa vanskelig at komme igjennem.

Naar de stod sammen paa Bakken ved Præstegaarden og saa udover det oprørte Hav, sagde han: «Se – Rebekka! saaledes ser Livet ud, – det Liv, hvor Verdens Børn tumle sig; hvor urene Lidenskaber løfte og sænke den skrøbelige Baad, for tilslut at bedække Stranden med Vragstumper. Kun den, der bygger stærke Volde om et rent Hjerte kan trodse Stormen, – og Bølgerne brydes magtesløse for hans Fod.»

Rebekka klyngede sig til Faderen; hun følte sig saa tryk hos ham. Der var en saadan Klarhed over alt, hvad han sagde, at der skinnede som et Lys foran hende, naar hun tænkte fremover i Livet. Hun fik Svar paa alle sine Spørgsmaal; Intet var ham for høit, Intet for ubetydeligt. De udvexlede sine Tanker utvungent næsten som Broder og Søster.

Men alligevel var der et dunkelt Punkt mellem dem. I alle andre Ting gik hun lige paa Faderen med sine Spørgsmaal; her maatte hun gjøre Omveie, gaa udenom noget, som hun dog aldrig kom forbi.

Hun kjendte Faderens store Sorg og vidste, hvilken Lykke han havde eiet og mistet. Med inderlig Medfølelse fulgte hun de Elskendes vexlende Skjæbne i de Bøger, hun læste høit om Vinteraftenerne; hendes Hjerte fattede, at Kjærligheden, som giver den største Lykke, ogsaa kan volde den dybeste Smerte. Men udenfor den ulykkelige Kjærlighed var der noget andet – noget skrækkeligt, som hun ikke forstod. Gjennem Elskovens Paradis syntes hun stundom, der gled dunkle Skikkelser – fornedrede og skamfulde. Sammen med Kjærligheden – det hellige Ord – nævntes den værste Skam og den største Elendighed. Der hændte

undertiden Ting blandt Mennesker, hun kjendte, som hun ikke vovede at tænke paa; og naar Faderen i strænge, men varsomme Ord havde talt om Sædernes Fordærvelse, generede hun sig en lang Stund for at se paa ham.

Han mærkede det og glædede sig derover. Saa ren, saa skjær havde han ladet hende voxe op; saa fjernt havde han holdt alt, hvad der kunde forstyrre hendes barnlige Uskyld, at hendes Sjæl var som en skinnende Perle, ved hvilken intet Smuds kunde hæfte sig.

Maatte han nu ogsaa faa beholde hende saaledes! –

Saalænge han selv vaagede over hende, skulde intet ondt nærme sig. Og om han kaldtes bort, saa havde han dog medgivet hende en Rustning for Livet, som skulde komme hende tilgode paa Kampens Dag. Og en Kampens Dag maatte der vel komme. Han saa paa hende med et Blik, hun ikke forstod, og sagde med sin stærke Tillid: «Jaja! – alt staar i Herrens Haand!» –

«Har du ikke Tid til at gaa en Tur med mig idag – Far?» – spurgte Rebekka, da de havde spist.

«Jo – ved du hvad! – det kunde jeg vist have godt af. Veiret er deiligt, og jeg har arbeidet saa flittigt, at Prædikenen er saagodt som ferdig.»

De traadte ud paa Hellen foran Hoveddøren, som vendte mod den Kant, hvor Gaardens øvrige Bygninger laa. Der var den Eiendommelighed ved Præstegaarden, at Landeveien, som førte til Byen, gik lige gennem Gaardsrummet. Præsten syntes slet ikke om dette; thi han yndede fremfor alt Ro; og uagtet Egnen var afsides nok, fulgte der dog altid lidt Liv med Byveien.

Men for Ansgarius var den Smule Færdsel en stadig Kilde til spændende Situationer. Mens Fader og Datter stod paa Hellen og drøftede, om de skulde følge Veien eller gaa gennem Lyngen ned til Stranden, kom pludseligt den unge Krigsmand sprængende opad Bakken og ind i Gaarden. Han var rød og forpustet, og Bukefalus var i strakt Karriere. Midt foran Husdøren holdt han sin Hest an med et kraf tigt Ryk, saa der kom en dyb Stribe i Sandet, og svingende sit Sværd raabte han: «De kommer! de kommer!»

«Hvem kommer?» spurgte Rebekka. Fnysende, sorte Hingste og tre Stridsvogne fulde af Bevæbnede.»

«Sludder – Gut!» sagde Faderen strængt.

«Der kommer tre Kaleshevogne med Byfolk,» sagde Ansgarius og steg af

med en flau Mine.

«Lad os gaa ind – Rebekka!» – sagde Præsten og vendte sig.

Men idetsamme kom de første Heste i hurtigt Skridt opfor Bakken.

Fnysende Hingste var det vel ikke; men det var dog et smukt Syn, da Vogn efter Vogn dukkede op i Solskinnet fulde af glade Ansigter og livlige Farver.

Rebekka kunde ikke lade være at blive staaende.

I den første Vogn sad en ældre Herre og en trivelig Dame i Bagsædet. Paa Forsædet saa man en ung Dame, og just som de kom ind i Gaarden, reiste den Herre sig, som sad ved Siden af hende, og med en let Undskyldning mod Fruen i Bagsædet vendte han sig helt fremover og saa forbi Kusken. Rebekka stirrede paa ham uden at vide det.

«Hvor her er deilig!» – raabte det unge Menneske.

Thi Præstegaarden laa paa den sidste Bakke ud mod Havet, saaat den vide, blaa Horizont, blev synlig med en Gang, naar man kom op i Gaarden.

Herren i Bagsædet strakte sig lidt frem: «Ja – her er ret vakkert; det fornøier mig, at De sætter Pris paa vor eiendommelige Natur – Hr. Lintzow!»

Idetsamme mødte den unge Mand Rebekkas Øine; hun tog dem i Hast til sig. Men han stansede Kusken og raabte: «Her vil vi blive!»

«Hys!» – sagde Fruen smaaleende, «det gaar ikke an – Hr. Lintzow! det er Præstegaarden. »

«Siger Intet!» raabte den unge Herre i en lystig Tone, idet han sprang af Vognen; – «ikke sandt?» raabte han bagover mod de andre Vogne, «her slaa vi os tilro?»

«Jo – jo!» lød det i Kor, og det glade Selskab begyndte strax at stige ud.

Men da reiste Herren i Bagsædet sig og sagde alvorligt: «Nei nei! mine Venner! det gaar virkelig ikke an. Vi tør paa ingen Maade slaa os ned hos Præsten, som vi sletikke kjender. Om ti Minutter er vi hos Lensmanden, og der er de vant til at tage mod Fremmede.»

Han vilde just give Ordre til at kjøre videre, da Præsten kom ud i Døren og hilste venligt. Af Udseende kjendte han Konsul Hartwig – Byens mægtigste Mand.

«Dersom Selskabet vil tage tiltakke hos mig, saa er det mig inderligt kjært; og

jeg tør nok forsikre, at hvad Udsigten angaar» –

«Nei – bedste Hr. Pastor! – De er altfor god; vi tør paa ingen Maade tage mod Deres venlige Tilbud, og jeg maa ligefrem bede Dem undskylde disse gale unge Mennesker» – sagde Fru Hartwig halvt fortvivlet, da hun saa sin yngste Søn, som havde siddet i den bagerste Vogn, allerede fordybet i en familiær Underholdning med Ansgarius.

«Men jeg forsikrer Dem – Frue!» – svarede Præsten smilende, «at baade min Datter og jeg selv vilde være meget lykkelige ved en saa behagelig Afbrydelse i vor Ensomhed.»

Hr. Lintzow aabnede Vogn døren med et høitideligt Buk, Konsul Hartwig saa paa sin Frue og hun paa ham, Præsten traadte til og fornyede sin Indbydelse, og Enden blev, at de halvt modstræbende halvt leende steg ud og lod sig af Præsten føre ind i den rummelige Havestue.

Her fulgte nu fornyede Undskyldninger og Præsentationer. Selskabet bestod af Konsul Hartwigs Børn og nogle unge Venner og Veninder af dem, og Landturen var egentlig foretagen til Ære for Max Lintzow, der som en Ven af Husets ældste Søn opholdt sig som Gjæst for nogle Dage hos Konsulens.

«Min Datter – Rebekka» – forestillede Præsten, «som vil gjøre sig Umage for i al Tarvelighed at –»

«Nei – ved De hvad! – Hr. Pastor!» – afbrød den livlige Fru Hartwig med stor Iver, «nu gaar det dog for vidt. Har det end lykkedes den uforbederlige Hr. Lintzow og mine gale Sønner at tvinge os ind i Deres Hus og Hjem, saa giver jeg dog ikke slip paa den sidste Rest af min Myndighed. Beværtningen vil sandelig jeg forestaa – afsted! – mine Herrer!» hun vendte sig til de unge – «og pak ud af Vognene. Og De – kjære Barn! – De skal saamænd more Dem med de Unge; lad bare mig forestaa Husstellet, det er jeg vant til.»

Og den gode Kone saa paa den smukke Præstedatter med sine trohjærtige graa Øine og klappede hende paa Kinden.

Hvor det gjorde godt. Der var en egen, lun Fornemmelse ved den trivelige Frues bløde Haand. Rebekka fik næsten Taarer i Øinene; hun stod, somom hun ventede, at den fremmede Dame vilde tage hende om Halsen og hviske hende noget, som hun længe havde ventet paa.

Men Samtalen gled videre. De unge Mennesker bragte under stigende Jubel

alskens forunderlige Pakker fra Vognene. Fru Hartwig kastede sin Kaabe paa en Stol og ordnede efter bedste Evne. Men Ungdommen – bestandigt med Hr. Lintzow i Spidsen syntes bestemt paa at tilveiebringe saa megen Forvirring som muligt. Selv Præsten blev smittet af Lystigheden, og til sin usigelige Forbauselse saa Rebekka sin egen Fader i Ledtog med Hr. Lintzow skjule en stor Papirpakke under Fru Hartwigs Kaabe.

Endelig blev det den gamle Dame for broget. «Kjære Frøken Rebekka!» – udbrød hun, «er her ikke noget mærkværdigt at se i Nærheden – jo længere borte jo bedre, – saa jeg kunde blive disse gale Mennesker kvit en liden Stund?»

«Der er en smuk Udsigt fra Kongshougen, og saa er der Stranden – og Havet» –

«Ja – ned til Havet!» raabte Max Lintzow.

«Se det var Ret!» sagde Fruen, «kan De skaffe mig af med ham der, saa er jeg hjulpen, for han er den værste af dem alle.»

«Hvis Frøken Rebekka vil føre an, saa følger jeg, hvorhen det skal være» – sagde den unge Herre med et Buk.

Rebekka blev rød. Saadant noget havde hun aldrig hørt før. Den unge, smukke Mand bøiede sig saa dybt for hende, og hans Ord lød saa oprigtige. Men der var ikke Tid til at stanse ved et Indtryk; snart var den glade Skare ude af Huset – gennem Haven, og med Rebekka og Lintzow i Spidsen gik de opad den lille Høide, som kaldtes Kongshougen.

For mange Aar siden var der nok fundet endel Oldsager i Toppen, og en Formand i Kaldet havde plantet nogle haardføre Trær paa Skraaningerne. Foruden et Rognbærtræ og en Nøddeallee i Præstegaardshaven fandtes der ikke andre Trær end disse i Miles Omkreds paa de vindhaarde Skraabakker ud imod det aabne Hav. I Tidens Længde havde de trods Storm og Sandflugt drevet det til henimod Mandshøide, og vendende de bare knudrede Stammer mod Nordenvinden som en bøiet Ryg, sendte de lange længselsfulde Arme mod Syd. Indimellem havde Rebekkas Moder plantet Violer.

«Nei – hvor heldigt!» – raabte den ældste Frøken Hartwig, «her er Violer! Aa – Hr. Lintzow! pluk mig en Buket til iaften.»

Den unge Mand, som havde anstrængt sig forat flnde en Tone, hvori han kunde konversere Rebekka, syntes, at den unge Pige for sammen ved Frøken

Fredrikkes Ord.

«Violerne ere Deres Yndlinge?» sagde han halvhøit.

Hun saa forundret op paa ham; hvorledes mon han kunde vide det?

«Tror De ikke – Frøken Hartwig! at det vilde være mere hensigtsmæssigt at plukke Blomsterne, naar vi tage herfra, saa holde de sig friskere?»

«Som De vil» – svarede hun kort.

«Hun glemmer det forhaabentlig til den Tid,» sagde Max Lintzow halvhøit til sig selv.

Men Rebekka hørte det, og undrede sig over, hvad Fornøielse han kunde have af at beskytte hendes Violer istedetfor at plukke dem til den smukke Dame.

Efterat de en Stund havde beundret den vidtstrakte Udsigt, forlod Selskabet Hougen og fulgte en Fodsti nedover mod Stranden.

Paa den faste, glatte Sand lige i Havkanten vandrede de unge Mennesker afsted under munter Samtale. Rebekka var i Begyndelsen ganske forvirret. Det var somom disse glade Byfolk talte et Sprog, hun ikke forstod. Undertiden syntes hun, de lo af ingenting, og omvendt maatte hun mangen Gang le af dem, naar de kom med sine Forundringsudraab og Spørgsmaal til alt, hvad de saa.

Men lidt efter lidt følte hun sig tryk blandt de godmodige, velvillige Mennesker; den yngste Frøken Hartwig lagde endogsaa sin Arm omkring hende, mens de gik. Og da tøde ogsaa Rebekka op; hun lo med og fortalte let og utvungent som en af de andre. Hun var langt fra at mærke, at de unge Herrer og især den Fremmede fortrinsvis beskæftigede sig med hende, og de smaa spidse Ord, som i den Anledning flettedes ind hist og her i Samtalen, forstod hun ligesaa lidt som meget af det Andet, der blev sagt.

En tidlang morede de sig med at løbe ned ad Sandskraaningen, hvergang Bølgen trak sig tilbage, for derpaa at flygte opover, naar den næste Bølge kom. Og stor Jubel vakte det, naar en af Herrerne indhentedes, eller naar en Sø – større end de andre sendte sin Skumkant helt ind over Skraaningen og tvang det lystige Selskab til en skyndsom Flugt.

«Se! – Mama er bange for, at vi skal komme for sent til Ballet» – raabte pludseligt Frøken Hartwig, og man opdagede nu, at Fruen og Konsulen og Præsten stod som tre Vindmøller paa Præstegaardsbakken og viftede med

Lommetørklæder og Servietter.

Tilbagetoget begyndte. Rebekka førte dem en Snarvei over Myren, idet hun ikke beregnede, at Damerne fra Byen ikke som hun kunde hoppe fra Tue til Tue. Frøken Fredrikke hoppede for kort i sin indsnørede Kjole og steg ned i et fugtigt Hui. Hun skreg og raabte med Øinene fæstede paa Lintzow ynkeligen om Hjælp.

«Men Henrik!» – raabte Max til Hartwig junior, som var nærmere ved, –
«saa hjælp dog din Søster!»

Frøken Fredrikke hjalp nu sig selv, og Toget gik videre.

Bordet var dækket i Haven langsmed Husvæggen, og skjønt Vaaren var saa ny, var der dog varmt nok i Solen. Da alle vare komne til Sæde, kastede Fruen et prøvende Blik ud over Bordet.

«Men – men – jeg synes, her mangler noget! Det forekommer mig saa bestemt, at jeg saa Jomfruen pakke ind en Aarfugl imorges; – kjære Fredrikke! husker ikke du ogsaa –?»

«Undskyld Mor! men du ved, jeg befatter mig ikke med Madstel.»

Rebekka saa paasin Fader, Lintzow ogsaa, og Præstemanden satte et Ansigt op, paa hvilket selv Ansgarius kunde læse Brøden.

«Jeg kan dog aldrig tro » – begyndte Fruen, «at De – Hr. Pastor! – er i Ledtog med» – Men da maatte han le og tilstod under megen Munterhed, medens Gutterne bragte Pakken med Fuglen ud i Triumf. Stemningen var ypperlig. Konsul Hartwig var henrykt ved at erfare, at den geistlige Herre ogsaa kunde gaa ind paa en Spøg, og Præsten selv var saa let tilmode, som han ikke havde været paa mange Aar.

I Samtalens Løb kom en til at nævne, at Arrangementet vistnok var meget landligt; men Retterne vare for bymæssige. «Til et Maaltid paa Landet hører tyk Mælk.»

Rebekka reiste sig strax og bad om at faa Lov til at bringe en Mælkeringe; og uden at høre paa Fru Hartwigs Indvendinger forlod hun Bordet.

«Lad mig hjælpe Dem – Frøken!» – raabte Max og løb efter hende. –

– «Det er en rask ung Mand» – sagde Præsten.

«Ja ikke sandt!» – svarede Konsulen, «og dertil en Pokkers flink Handelsmand. Han har opholdt sig flere Aar i Udlandet, og nu er han optaget i

Faderens Firma.»

«Lidt ustadig er han kanske!» – sagde Fruen usikkert.

«Ja det er vist!» – sukkede Frøken Fredrikke. –

– Den unge Mand fulgte Rebekka gennem Stuerne ud i Mælkekammeret. Hun ligte det igunden ikke, skjønt Mælkekammeret var hendes Stolthed; men han spøjte og lo saa muntert, at hun maatte le med.

Hun valgte en Mælkeringe paa den anden Hylde og strakte Armene op, forat tage den.

«Nei – nei – Frøken! det bliver for høit for Dem!» – raabte Max, «lad mig tage den!» – og idetsamme lagde han sin Haand over hendes.

Rebekka trak Haanden til sig i en Fart. Hun følte selv, at hun blev ganske rød og det kjendtes næsten, somom hun maatte græde.

Da sagde han stille og alvorligt, idet han saa ned: «Jeg beder Dem om Tilgivelse – Frøken Rebekka! – mit Væsen – jeg føler det! – er altfor løst og letsindigt overfor en Kvinde som Dem. Men det vilde gjøre mig saa ondt, om De beholdt det Indtryk af mig, at jeg bare er den letsindige Laps, jeg synes at være. Mange Mennesker maa være lystige, forat skjule, hvad de lide, og der gives dem, der le, for ikke at græde!»

Ved de sidste Ord saa han op. Der var noget saa vemodigt og dog saa ærbødigt i hans Blik, at Rebekka med en Gang fik en Følelse af, at hun havde været haard imod ham. Hun var vant til at tage ned fra anden Hylde; men da hun anden Gang greb efter Mælkeringen, lod hun Armene synke og sagde: «Nei – det bliver nok kanske for høit for mig alligevel.»

Der gik et lidet Smil over hans Ansigt, idet han tog Ringen forsigtigt og bar den ud; hun fulgte med og aabnede Dørene for ham. Hvergang han gik forbi hende, betragtede hun ham nøie. Hans Flipper, hans Halstørklæde, hans Frakke – alt var anderledes end hendes Faders, og der fulgte ham en egen Parfume, hun ikke kjendte.

Da de kom til Havedøren, stansede han lidt og saa op med et tungsindigt Smil: «Jeg maa give mig selv et Øiebliks Tid, forat lægge mit Ansigt i lystige Folder, saaat ingen derude skal ane noget.»

Dermed traadte han ud paa Trappen med et muntert Ord til Selskabet ved Bordet, og hun hørte, at der svaredes under Latter; – men selv blev hun staaende

igjen i Havestuen.

Den stakkels unge Mand! – hvor det gjorde hende ondt for ham; og hvor forunderligt, at netop hun skulde være den eneste, som han betroede sig til. Mon hvad det var for en hemmelig Sorg, han bar. Havde mon ogsaa han mistet sin Moder? – eller var det noget endnu tungere? Hvor gjerne vilde hun ikke hjælpe ham, om hun kunde.

Da Rebekka senere kom ud, var han atter den gladeste af alle. Kun en enkelt Gang, naar han saa paa hende, syntes hun, at hans Øine igjen fik det tungsindige, halvt bedende Udtryk; og det skar hende i Hjertet, naar han lo i samme Aandedræt.

Endeligt skulde Gjæsterne afsted; der blev taget hjærtelig Afsked fra begge Sider. Men under de sidste Indpakninger og i den almindelige Forvirring, da alle skulde finde sin Plads i Vognene eller søge en ny for Hjemturen, sneg Rebekka sig ind i Huset, gennem Stuerne, ud i Haven og hen til Kongshougen. Her satte hun sig skjult af Træerne, hvor Violerne groede, og prøvede at samle sine Tanker. –

– «Men Violerne! – Hr. Lintzow!» – raabte Frøken Fredrikke, som alt sad i Vognen.

Den unge Herre havde en Stund søgt ivrigt efter Husets Datter og svarede adspredt: «Jeg er bange for, det er for sent.»

Men med ét syntes han at faa en Indskydelse: «Aa – Fru Hartwig! – De undskylder vist, at jeg løber bort i to Minutter, forat hente en Buket til Frøken Fredrikke?»

– Rebekka hørte hurtige Skridt nærme sig; det forekom hende, at det ikke kunde være nogen anden end ham.

«Ah! – finder jeg Dem her – Frøken! – jeg kommer, forat plukke Violerne.»

Hun vendte sig halvt fra ham og begyndte at plukke.

«Vil De plukke Blomster til mig?» – sagde han usikkert.

«Er det ikke til Frøken Fredrikke?»

«Aa – nei! – lad det være til mig!» bad han, idet han lagde sig paa Knæ ved Siden af hende.

Hans Stemme lød atter saa mistrøstig – næsten som et Barns, der tigger.

Da rakte hun ham Violerne uden at se op. Han greb hende fast om Livet og

holdt hende ind til sig. Hun stred ikke imod, men lukkede Ørnene og aandede tungt. Da kjendte hun, at han kyssede hende – en Gang, mange Gange – paa Øinene, paa Munden; indimellem nævnte han hendes Navn og forvirrede Ord, og saa kyssede han igjen. Der blev raabt fra Haven. Han slap hende og løb ned af Hougen. Hestene stampede, den unge Mand sprang raskt ind i Vognen, som rullede afsted. Men idet han skulde slaa Vogndøren i, var han saa ubehændig at tabe Buketten; kun en eneste Viol beholdt han igjen.

«Ja – det kan vel ikke nytte at byde Dem denne ene? – Frøken!» sagde han.

«Nei Tak! – behold den kun som en Erindring om Deres store Behændighed» – svarede Frøken Hartwig; hun var meget unaadig.

«Ja – De har Ret! – det vil jeg gjøre» – svarede Max Lintzow med stor Sindsro.

– Da han Morgenen efter Ballet trak paa sig sin Hverdagsfrakke, fandt han en vissen Viol i Knaphullet. Han knipsede Hovedet af med Fingeren og trak Stilken ud paa Bagsiden.

«Ja det er ogsaa sandt!» – sagde han, idet han saa sig i Speilet med et Smil, «*hende* havde jeg jo næsten glemt!»

Om Eftermiddagen reiste han, og saa glemte han hende *ganske*.

Sommeren kom med varme Dage og lange, lyse Nætter. Udover det rolige Hav laa Røgen i mørke Striber efter Dampskibene, som passerede. Seilskibene drev forbi med slappe Seil og brugte næsten en hel Dag, forat komme ud af Synskredsen.

Det varede en Tid, inden Præsten mærkede nogen Forandring i sin Datters Væsen. Men lidt efter lidt blev han opmærksom paa, at Rebekka slet ikke trivedes denne Sommer. Hun blev bleg og holdt sig meget paa sit Værelse; i Kontoret kom hun næsten aldrig, og tilslut troede han, at hun skyede ham.

Da talte han alvorligt til hende, bad hende sige ham, om hun var syg, eller om Skrupler af nogen Art var Aarsag i, at hun ikke mere var saa let og glad som før.

Men hun bare græd og svarede næsten ingenting.

Efter denne Samtale blev det dog bedre; hun holdt sig ikke saameget alene og søgte Faderen hyppigere. Men den gamle Lyd i hendes Stemme var borte, og Øinene vare ikke saa aabne som før.

Doktoren kom og begyndte at examinere hende. Hun blev blussende rød og tilsidst brast hun i Graad – saa heftigt, at den gamle Herre forlod hendes Kammer og gik ned til Præsten i Kontoret.

«Nu – Doktor! hvad siger De saa om Rebekka?»

«Sig mig engang – Hr. Pastor!» – begyndte Doktoren varsomt, «har Deres Datter havt nogen heftig Sindsbevægelse – hm! – nogen» –

«Anfægtelse – mener De?»

«Nei – ikke just det; men har hun ikke havt nogen Hjertesorg? – eller – rent ud sagt nogen Kjærlighedssorg?»

Det var ikke langt fra, at Præsten følte sig lidt stødt. Hvorledes kunde Doktoren tro, at hans egen Rebekka, hvis Hjerte var ham som en aaben Bog, at hun skulde kunne – eller ville skjule en Sorg af den Art for sin Fader. Og desuden! – Rebekka var sandelig ikke af det Slags unge Piger, hvis Hoveder ere fulde af romantiske Elskovsdrømme; heller ikke var hun nogensinde borte fra ham, og hvorledes skulde da – «Nei! nei! bedste Doktor! den Diagnose gjør Dem liden Ære!» – sluttede Præsten med et roligt Smil.

«Jaja! – godt Ord igjen!» – sagde den Gamle og skrev sammen en Recept, som ialfald ikke kunde skade. Han kjendte saa alligevel ingen Urt mod Kjærlighedssorg; men i sit stille Sind holdt han fast ved sin Diagnose.

Doktorens Besøg havde skræmmet Rebekka. Hun vogtede nu endnu nøiere paa sig selv og fordoblede sine Anstrængelser for at synes som før. Thi Ingen maatte ane, hvad der var skeet: – at en ung, vildfremmed Mand havde holdt hende i sine Arme og kysset hende – mange Gange!

Saa ofte dette stod for hende, blev hun blussende rød. Hun vaskede sig vel ti Gange om Dagen; men hun syntes aldrig, at hun blev ren.

Og hvad var det egentlig, som var skeet? – var det ikke den allerværste Skam? – var hun nu bedre end saa mange ulykkelige Piger, hvis Feiltrin hun havde betragtet med Gru og aldrig havde kunnet begribe. Ak – om hun kunde spørge nogen! om hun kunde faa læsset af al den Tvivl og Dunkelhed, som pinte hende; faa vide klart, hvad hun havde gjort; om hun endnu havde Ret til at se sin Fader i Øinene, – eller om hun var den største Synderinde.

Faderen spurgte hende saa ofte, om hun ikke kunde betro ham, hvad der trykkede hende; thi han følte, at noget var skjult mellem dem. Men naar hun saa

ind i hans klare Øine – i det rene, lyse Ansigt, saa var det umuligt – ganske umuligt at nærme sig det forfærdelige, urene Punkt, -- og hun bare græd. Undertiden tænkte hun paa den gode Fru Hartwigs bløde Haand; men hun var fremmed og langt borte, og ganske alene maatte hun kjæmpe sin Strid og kjæmpe saa stille, at ingen skulde mærke det.

Og han, – som færdedes ude i Livet med det glade Ansigt og det tunge Sind! Mon hun aldrig skulde se ham igjen? – og hvor skulde hun skjule sig, om hun nogensinde traf ham. Han var fast sammenvoxet med al hendes Tvivl og Smerte, men uden nogen Bitterhed, uden Nag. Alt, hvad hun led, bandt hende fastere til ham, og han var aldrig ude af hendes Tanker.

I det daglige Husstel gik Rebekka opmærksom og paapasselig som før. Men i alt, hvad hun gjorde, blandedes smaa Glimt af ham. Utallige Steder i Huset og Haven bar Minder efter ham: hun mødte ham i Dørene, der stod han, da han første Gang talte til hende, paa Kongshaugen havde hun ikke været siden – det var der, han tog hende om Livet og – kyssede hende.

Præsten anstillede mange bekymrede Betragtninger over sin Datter; men hver Gang Doktorens Hentydning faldt ham ind, rystede han uvilligt paa Hovedet. Han kunde jo umuligt tænke sig, at en behændig Haand med et forslidt Fægterkneb skulde kunne gjennembryde den gode Rustning, han havde givet hende.

– Havde Vaaren været sen, saa var Høsten ude itide.

En vakker varm Sommeraften begyndte det at regne; den næste Dag regnede det ogsaa, og nu regnede det uafladeligt – stedse koldere og koldere i samfulde elleve Dage og Nætter. Endelig blev det klart; men den næste Nat var det fire Graders Kulde.

Paa Buske og Trær hang Bladene sammenklistrede efter det lange Regn; og da Frosten havde tørret dem paa sin Maade, faldt de til Jorden i massevis, hver Gang Vinden tog et lidet Ryk i dem.

Præstens Forpagter var en af de faa, som havde faaet Kornet i Hus; nu skulde det tærskes, mens der var Tærkevand. Den lille Bæk nede i Dalen skummede afsted saa brun som Kaffe, og hele Gaardens Mandskab var optaget med at passe Maskinen og kjøre Korn og Halm op og ned af Præstegaardsbakken.

Rundt paa Gaardspladsen laa der Halmstraa, og naar Vinden strøg ind

mellem Husene, tog den Havrehalmen i Hovedet, løftede den paa Ende og lod Straaene danse som gule Spøgelse henover. Det var den ungdommelige Høstvind, som prøvede sig; først udpaa Vinteren, naar den faar fuldvoxne Lunger, er det, den leger med Tagsten og Skorstenspiber.

En Spurv sad sammenkrøben paa Hundehuset; den trak Hovedet ned i Fjærene, glippede med Øinene og lod som ingenting. Men i Virkeligheden gav den nøie Agt paa, hvor Kornet blev lagt hen. Ved det store Spurveslag ivaar havde den været midt inde i Nøstet, hakket og skraalet som den værste. Men den var bleven fornuftig siden; den tænkte paa Kone og Børn – og paa, hvor godt det er at have noget i Baghaand for Vinteren.

– Ansgarius glædede sig til Vinteren, – til farefulde Expeditioner i Snefanerne og bælmørke Aftener med bragende Brændinger. Han benyttede allerede den Is, som laa paa Vandpytterne efter Nattefrosten, idet han lod alle sine Tinsoldater med to Messingkanoner marchere udpaa. Selv iagttog han staaende paa en hvælvet Stamp, hvorledes Isen lidt efter lidt gav efter, indtil den hele Armé styrtede igjennem og kun Kanonernes Hjul stak op. Da raabte han Hurra og svingede med Huen.

«Hvad raaber du for?» – spurgte Præsten, som gik over Gaarden.

«Jeg leger Austerlitz!» – svarede Ansgarius straalende.

Faderen gik videre, idet han sukkede tungt; han forstod ikke sine Børn. –

– Nede i Haven sad Rebekka paa en Bænk i Solen. Hun saa udover Lyngen, som stod med dunkelviolette Blomster, medens Markerne blegnede mod Høsten.

Viberne samlede sig i Taushed og holdt Flyveøvelser til Reisen, og alle Strandfugle flokkedes, forat flyve sammen. Selv Lærken havde tabt Modet og søgte Rejsfølge – stum og ukjendt mellem andre graa Høstfugle. Men Maagen gik roligt og satte Mayen frem; den skulde ikke flytte.

Der var saa stille og Luften saa mat og diset. Farver og Lyd afdæmpedes mod Vinteren og det gjorde hende saa godt.

Hun var træt, og den lange, døde Vinter vilde passe for hende. Hun kjendte, at hendes Vinter vilde blive længer end alle de andres, og hun begyndte at grue for Vaaren.

Da vilde alt det vaagne, som Vinteren havde faaet til at sove; Fuglene vilde komme tilbage og synge de gamle Sange med nye Stemmer; – og oppe paa

Kongshougen vilde atter hendes Moders Violer staa i blaa Klynger; – det var der,
han tog hende om Livet – og kyssede hende mange – mange Gange. –

Alexander L. Kiellands *Nye Noveller* er lastet ned gratis fra bokselskap.no